VLAAMS PARLEMENT

stuk **15** (2009-2010) – Nr. 4-E
ingediend op 2 december 2009 (2009-2010)

Ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010

Verslag

namens de Commissie voor Economie,
Economisch Overheidsintrumentarium, Innovatie,
Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door de heer Robrecht Bothuyne, mevrouw Sonja Claes,
de heren Frank Creyelman en Johan Deckmyn,
mevrouw Martine Fournier en de heren Koen Van den Heuvel
en Filip Watteeuw
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

verzendcode: BEG

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden:
de heer Robrecht Bothuyne, mevrouw Martine Fournier, de heren Jan Laurys, Koen Van den Heuvel;
de dames Patricia Ceysens, Lydia Peeters;
de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Chris Janssens;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de heer Matthias Diependaele, mevrouw Helga Stevens;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Filip Watteeuw.

Plaatsvervangers:
de dames Sonja Claes, Kathleen Helsen, Griet Smaers, de heer Eric Van Rompuy;
mevrouw Fientje Moerman, de heer Herman Schueremans;
de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Jan Penris;
mevrouw Mia De Vits, de heer Peter Vanvelthoven;
de dames Vera Celis, Liesbeth Homans;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Stukken in het dossier:
15 (2009-2010) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nrs. 2 en 3: Amendementen

12 (2009) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (2009-2010) – Nrs. 1-A en B: Toelichtingen bij de begroting

14 (2009-2010) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

16 (2009-2010) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

19 (2009-2010) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen

INHOUD

I. Bevoegdheid Economie van de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid 6

1. Toelichting door de minister 6

1.1. Situering 6

1.2. De derde begrotingscontrole 2009 6

1.3. Begroting 2010 6

1.3.1.Het ondersteunen van de competitiviteit van ondernemingen .. 7

1.3.2.Het bevorderen van het ondernemerschap 8

1.3.3.Het faciliteren van omgevingsfactoren. 9

2. Bespreking 10

II. Bevoegdheden Innovatie en Overheidsinvesteringen van mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding 15

1. Toelichting door de minister 15

1.1. Inleiding 15

1.2. De derde begrotingscontrole 2009 15

1.3. Begroting 2010 16

2. Toelichting door het Rekenhof 17

2.1. Inleiding 17

2.2. Betaalkredieten en beleidskredieten IWT 17

2.3. Uitgavenbeperking voor de Herculesstichting 18

2.4. Conclusie 19

3. Bespreking 19

III. Bevoegdheid Werk van de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport 24

1. Toelichting door de minister 25

1.1. Inleiding 25

1.2. De derde begrotingscontrole 2009 25

1.3. Begroting 2010 26

2. Bespreking 28

IV. Bevoegdheid Sociale Economie van de mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie 40

1. Toelichting door de minister 41

1.1. Inleiding 41

1.2. De derde begrotingscontrole 2009 41

1.3. Begroting 2010 42

2. Bespreking..... 43
V. Indicatieve stemming..... 44
Bijlagen..... 45
Lijst van afkortingen..... 56

De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie heeft op haar vergaderingen van 12, 18, 19, 25 en 26 november en 2 december 2009 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010 besproken. Samen met dit ontwerp werden ook het ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009 (*Parl. St.* Vl. Parl. 2009-10, nr. 19/1) en de toegewezen bepalingen van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2009 (*Parl. St.* Vl. Parl. 2009-10, nr. 233/1) en van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2010 (*Parl. St.* Vl. Parl. 2009-10, nr. 234/1) besproken.

Deze bespreking was ook gekoppeld aan de bespreking van de beleidsnota's van de vier bevoegde ministers.

In dit verslag worden enkel die onderdelen van de bespreking opgenomen, die verband houden met de inhoud van de derde aanpassing van de begroting 2009 en van de ontwerpbegroting 2010.

Het grootste deel van de besprekingen was gewijd aan de beleidsopties van de vier bevoegde ministers, zoals die in hun beleidsnota werden verwoord. Voor een uitgebreid verslag verwijzen we naar het verslag bij die beleidsnota's van de hand van dezelfde verslaggevers.[1] Ook voor het verslag van de bespreking van de beide programmadecreten verwijzen we naar het afzonderlijke verslag dat hiervan werd opgemaakt.

De commissie besprak de aan haar toegewezen bepalingen volgens de bevoegdheden van de verschillende ministers. Dit verslag is opgemaakt op basis van die bevoegdheidsverdeling. Voor elke bevoegdheid werden andere verslaggevers benoemd:

Deel I: bevoegdheid Economie van de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid (verslaggevers: de heren Robrecht Bothuyne en Filip Watteeuw);

Deel II: bevoegdheden Innovatie en Overheidsinvesteringen van mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding (verslaggevers: de heren Frank Creyelman en Koen Van den Heuvel);

Deel III: bevoegdheid Werk van de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport (verslaggevers: mevrouw Martine Fournier en de heer Johan Deckmyn);

Deel IV: bevoegdheid Sociale Economie van mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie (verslaggevers: mevrouw Sonja Claes en de heer Johan Deckmyn).

[1] Beleidsnota Economie, in *Parl. St*. Vl. Parl. 2009-10, nr. 194/1.
Beleidsnota Wetenschappelijk Onderzoek en Innovatie, in *Parl. St*. Vl. Parl. 2009-10, nr. 207/1.
Beleidsnota Economisch Overheidsinstrumentarium, in *Parl. St*. Vl. Parl. 2009-10, nr. 208/1.
Beleidsnota Werk 2009-2014, in *Parl. St*. Vl. Parl. 2009-10, nr. 201/1.
Beleidsnota Sociale Economie, in *Parl. St*. Vl. Parl. 2009-10, nr. 214/1.

I. BEVOEGDHEID ECONOMIE VAN DE HEER KRIS PEETERS, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, LANDBOUW EN PLATTELANDSBELEID

Voor wat de bespreking in de commissie Economie betreft, omvat de bevoegdheid Economie de volgende bepalingen:

A. In het ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009:

Decreetsbepalingen: artikelen 10 (begrotingsprogramma's EC3001, EC3301, EC3302C, EC3304C, EC3306, EC4106, EG3001), 17 (begrotingsprogramma EA), 23, 55 en 56;

Begrotingstabel – afdeling I: programma's CD (basisallocaties 41.01 en 61.01), EA (behalve basisallocatie 11.02, 11.03. 11.04), EB, EC (behalve basisallocaties 01.90, 12.07, 12.24, 12.25, 12.29, 33.02, 33.03, 33.04, 33.11, 35.10, 41.04, 41.07), ED, EE (basisallocatie 41.07), EG (basisallocaties 30.01, 41.04, 50.01);

Begrotingstabel – afdeling V: Fonds Flankerend Economisch Beleid (Hermesfonds) en Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO) (IVA).

B. In het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010:

Decreetsbepalingen: artikelen 12 (entiteit EB0 programma EC107 en entiteit EC0 programma's EC207 tot EG200), 24, 25, 46 ,47 en 133;

Begrotingstabel – afdeling I: entiteit CB0 (programma's CD000 en CD002), entiteit EB0 (programma's EC107, EG105 en EG107) en entiteit EC0 (programma's EA, EC, ED, EG);

Begrotingstabel – afdeling V: Fonds Flankerend Economisch Beleid (Hermesfonds) en Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO) (IVA).

1. Toelichting door de minister

1.1. Situering

Het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid, soms ook bekend onder de roepnaam Hermesfonds, bundelt het overgrote deel van de kredieten van het economiebudget. De *minister* beperkt zich dan ook tot een toelichting bij het Hermesfonds, temeer omdat er geen fundamentele wijzigingen zijn te melden met betrekking tot de andere kredietposten van het beleidsdomein Economie.

De drie assen waarop gewerkt wordt binnen het Hermesfonds, ondernemingen, ondernemerschap en omgevingsfactoren blijven behouden. Maar in de instrumenten die worden ingezet om deze drie invalshoeken te begeleiden en te ondersteunen, zal de minister accentverschuivingen plaatsen en selectiever te werk gaan, dit met het oog op het bevorderen van de efficiëntie en de effectiviteit.

1.2. De derde begrotingscontrole 2009

De beleidskredieten stijgen ten opzichte van de initiële begroting 2009 met bijna 14 miljoen euro. Enerzijds worden de kredieten verhoogd met verschillende bedragen waaronder 17 miljoen euro als compensatie voor de schrapping van oude encours en 2,2 miljoen euro ter financiering van de wereldtentoonstelling in Sjanghai. Anderzijds wordt een lineaire

besparing doorgevoerd op de volledige Vlaamse begroting die voor het Hermesfonds iets meer dan 6 miljoen euro bedraagt.

Aangezien de begrotingscontrole ook het ogenblik is om de vooruitzichten inzake uitvoering aan te passen aan de realiteit, werden een aantal herschikkingen doorgevoerd. De belangrijkste zijn de vermindering van het krediet voor de kmo-portefeuille tot 33 miljoen euro en voor de bedrijventerreinen tot 27 miljoen euro terwijl het bedrag voor de ecologiepremie op 160 miljoen euro wordt gebracht.

Met betrekking tot de betaalkredieten laat, ondanks de goedkeuring door de vorige Vlaamse Regering van meer soepele uitbetalingsritmes in de verschillende instrumenten, de economische crisis zich sterk gevoelen. Op datum van 10 november blijkt een bedrag van 195 miljoen euro in betaling te zijn gesteld wat slechts twee derde is van wat initieel was geraamd. De vertraging doet zich in het bijzonder voor op de investeringsuitgaven wat bewijst dat de crisis zich laat voelen in de vorm van uitgestelde, bevroren of zelfs afgeblazen investeringsprojecten. Om deze reden worden de betalingsnoden op de diverse rubrieken neerwaarts herzien. 2010 zal moeten aantonen of we hier te maken hebben met een tijdelijk verschuivingseffect in de tijd dan wel met een verlies aan investeringsvolume.

1.3. Begroting 2010

Op de begrotingskredieten 2010 worden, conform de afspraken die in de Vlaamse Regering werden gemaakt, de nodige besparingen doorgevoerd. Daarbij wordt maximaal rekening gehouden met de concrete behoeften op het terrein en met de verwachte gebruiksgraad na de derde begrotingscontrole 2009.

De beleidskredieten worden verminderd met een bedrag van 47 miljoen euro of, ten aanzien van het krediet bij constant beleid, met 34 miljoen euro. In vergelijking met de derde begrotingscontrole 2009 wordt de kredietpost investeringsuitgaven verminderd met 40 miljoen euro. Voor de toekenning van ecologiepremies wordt een krediet van 120 miljoen euro in plaats van 160 miljoen euro uitgetrokken. Die 120 miljoen euro stemt overeen met wat in 2008 bij de opstart van de ecologiepremie was gebudgetteerd. Het bedrag van 160 miljoen euro voor 2009 was immers eenmalig en het resultaat van interne kredietherschikkingen binnen het Hermesfonds met het oog op een maximale benutting van de beleidsruimte. Zoals aangekondigd in de beleidsnota Economie moet de besparing kunnen opgevangen worden door een meer selectieve inzet van de ecologiepremie, in het bijzonder wat betreft de subsidiëring van zonnepanelen.

Daarnaast worden de in 2009 verminderde kredieten voor de kmo-portefeuille (min 9 miljoen euro) en voor de uitrusting van bedrijventerreinen (min 13,5 miljoen euro) doorgetrokken.

Wat betreft de betaalkredieten wordt de dotatie en de betalingsruimte met 30 miljoen euro verminderd, dit naar analogie met de machtiging. Het is immers onduidelijk in hoeverre de vertraging in de betalingsritmes in 2009 in 2010 zal worden hersteld. Ter gelegenheid van de begrotingscontrole 2010 zal een heroverweging plaatsvinden met betrekking tot de noodzakelijke betaalkredieten.

De minister bespreekt verder de drie assen: het ondersteunen van de competititviteit van de ondernemingen, het bevorderen van het ondernemerschap en het faciliteren van de omgevingsfactoren.

1.3.1. Het ondersteunen van de competitiviteit van ondernemingen

Onder dit hoofdstuk worden in het bijzonder de budgetten verenigd waarbij door middel van subsidies de financieringspositie van ondernemingen wordt versterkt. In de praktijk

gaat het om twee grote instrumenten, zijnde de ecologiepremie en de strategische investerings- en opleidingssteun, en één niche-instrument, de rentetoelage hinder openbare werken.

De strategische steun wordt op dit ogenblik erg veel gevraagd, iets waar de financieel-economische crisis zonder twijfel toe bijdraagt. Sinds de inwerkingtreding van de maatregel, nu ongeveer 1,5 jaar geleden, werden een honderdtal dossiers ingediend. De instroomcurve stijgt maar de programma's worden iets kleiner. De gebruiksgraad zal in 2009 100 percent bedragen. Voor dit instrument werd beslist het budget ook in 2010 constant te houden gezien de voortdurende nood aan dergelijke steun, niet alleen in de automotive sector, maar ook in andere speerpuntsectoren.

De ecologiepremie voldoet als instrument aan de doelstelling maar is vatbaar voor verbetering. Zo blijkt het aanvankelijke evenwicht tussen vraag en aanbod verstoord door een explosie van aanvragen voor zonnepanelen, mede in de hand gewerkt door het verlagen van de groenestroomcertificaten vanaf 2010. Gezien de voortdurende daling van de kostprijs van de zonnepanelen werd alvast beslist reeds nu de ecologische meerkost voor zonnepanelen te halveren van 30 tot 15 percent. Ten gronde stelt zich de vraag of steun voor zonnepanelen nog wel vanuit de begroting economie moet worden gesteund. Zo blijkt de efficiëntie van deze technologie in vergelijking met bijvoorbeeld windenergie erg laag te liggen. Zo blijkt tevens dat via de rechtsfiguur van de samenwerkingsverbanden constructies worden opgezet om op kosten van de begroting via massale plaatsing van zonnepanelen rijk te worden, eerder dan dat bedrijven overgaan tot een werkelijke vergroening van hun bedrijfsprocessen.

Het principe van de limitatieve lijst wordt niet in vraag gesteld. De methodiek, die inspiratie vond in Deense en Nederlandse modellen, is robuust en heeft geleid tot aanzienlijke interne efficiëntiewinsten bij het agentschap en administratieve lastenreducties bij de externe klant. De minister verwijst in dit verband naar de studie die hierover werd uitgevoerd door het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie waaruit blijkt dat de verwerking van een aanvraag voor de Vlaamse ecologiepremie voor bedrijven vroeger 21 uur en 50 minuten ambtenarenwerk vergde per dossier terwijl dit na de vereenvoudiging nog 1 uur en 4 minuten bedraagt of amper één twintigste. Actueel is er wel een denkoefening lopende met het VITO en het Vlaams Energieagentschap om de effectiviteit van de limitatieve lijst te verhogen. Daarbij zal tevens onderzocht worden hoe beter kan ingespeeld worden op specifieke sectorale behoeften. Budgettair blijft het budget bij constant beleid op 120 miljoen euro behouden.

Voor wat betreft het nicheprodukt van de rentetoelage hinder openbare werken werd reeds naar aanleiding van de derde begrotingscontrole een zeer aanzienlijke reductie doorgevoerd van 5 miljoen euro tot 500.000 euro. Actueel bedraagt de instroom 25 à 50 dossiers per jaar wat het relatieve succes van de maatregel aantoont. Het bedrag wordt in 2010 voorlopig aangehouden.

Onder dit hoofdstuk vallen tot slot een aantal transfers naar het IWT. Het gaat om afbetalingen van de competentiepolen, die een uitdovend karakter hebben, en het project Generaties.

1.3.2. Het bevorderen van het ondernemerschap

In de beleidsnota Economie wordt een belangrijk hoofdstuk gewijd aan ondernemerschapsbevordering. De instrumenten die ingezet worden om meer en sterker ondernemerschap te bekomen in Vlaanderen, worden gebundeld in hoofdstuk 2 van de begroting van het Hermesfonds.

Op het einde van de vorige legislatuur werd met de kmo-portefeuille een grondige bijsturing doorgevoerd op hét instrument dat de professionalisering van de ondernemer en zijn werknemers wil ondersteunen. Uit de afnamecijfers van 2009 blijkt dat het instrument aanslaat en zeker na de zomer is er bijna een explosie van aanvragen te noteren, een stijging van 500 klanten per week tot 1500 klanten per week. In budgettaire termen is het niveau van de vroegere cheque-instrumenten nog niet bereikt. Een inschakeling van het instrument op het domein van preventief bedrijfsbeleid wordt op dit ogenblik doorgevoerd. Maar ook op vlak van eco-efficiëntie en kennisdiffusie, dit laatste in het bijzonder vanuit de hogescholen, is er een hogere inzet mogelijk. Het budget wordt voor 2010 op 33 miljoen euro gebracht, wat moet toelaten de groeimogelijkheden van het instrument op te vangen. Vanuit zijn regiefunctie zal het Agentschap Ondernemen via een permanente financiële monitoring het evenwicht tussen vraag en aanbod maximaal bewaken.

Het flankerend beleid is bij uitstek een instrumentarium dat het Agentschap Ondernemen via de regiefunctie in de markt zet. De maatregelen van de peterschapsprojecten, de brugprojecten en de ondernemerschapsprojecten werden juridisch en procedureel op elkaar afgestemd door het zogenaamde integratiebesluit van 24 april 2009. De vraag kan worden gesteld of het systeem van oproepen, waarbij geïnteresseerde projectpromotoren hun projectvoorstellen indienen en de minister op voorstel van een jury de beste projecten selecteert, steeds de aangewezen werkmethode is. Zeker op het domein van de peterschapsprojecten blijkt de formule haar limieten te hebben bereikt omdat de promotoren soms meer dan tien jaar actief zijn op dit domein. De minister onderzoekt nu of een systeem van meerjarige beheersovereenkomsten, in het bijzonder met een aantal geprivilegieerde partners, geen betere werkmethode is. Dergelijk systeem zou zeker in termen van efficiëntie betere resultaten moeten kunnen opleveren. Maar ook de effectiviteit zou moeten toenemen. Deze harmonisatieoefening zou zoals boven aangegeven moeten resulteren in efficiëntiewinsten. Om deze reden werd het budget voor deze initiatieven teruggeschroefd van 10 miljoen euro tot 9,3 miljoen euro.

1.3.3. Het faciliteren van omgevingsfactoren.

De minister heeft het bij de bespreking van zijn beleidsnota in extenso gehad over het aspect ruimte om te ondernemen. In budgettaire termen wordt in vergelijking met de derde begrotingscontrole het status-quo aangehouden. Voor wat betreft de bedrijventerreinen in het bijzonder wordt vastgesteld dat na een piek aan aanvragen in 2008 de instroom teruggevallen is. De crisis doet zich ook hier gevoelen. Anderzijds meent de minister dat er dieper nagedacht moet worden over het instrumentarium dat wordt ingezet om bedrijventerreinen te ontwikkelen: op dit ogenblik is het subsidie-instrument zowat het enige financiële instrument om bedrijventerreinen te ontwikkelen. Wat betreft de ruimtelijk-economische projecten werd het bedrag met 10 percent gereduceerd. De besparing kan echter verantwoord en gedragen worden omdat er geen projecten grijswater worden verwacht in 2010.

Het project van de ondernemingsvriendelijke gemeente wordt aangehouden en verder conceptueel onderbouwd. Voorlopig wordt het bedrag van 800.000 euro behouden. Verder wordt het budget van 500.000 euro voor ruimtelijk-economisch studiewerk, in het bijzonder de inkoop van juridische expertise voor de redactie van het decreet, op peil gehouden.

Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling wordt ingezet op vier speerpuntdomeinen: ondernemerschap, stedelijk beleid, kenniseconomie en innovatie en ruimtelijke economie. De nodige middelen zijn uitgetrokken om dit programma verder te continueren. Het krediet wordt licht neerwaarts herzien omdat het programma iets boven kruissnelheid zit. Gezien de budgettaire druk op de prioriteit van de ruimtelijke economie en de budgettaire ruimte op de prioriteit ondernemerschap laat de minister onderzoeken in hoeverre het kleinhandelsbeleid kan worden geïncorporeerd binnen deze laatste pijler.

Onder deze rubriek wordt bij constant beleid de uitbesteding van de kmo-portefeuille aan Sodexo gefinancierd. Verder zijn kredieten uitgetrokken voor de afbetaling van het actieprogramma kmo-IT, voor de verliesafdekking en het beheer van de winwinlening door PMV en de bijdrage van Vlaanderen aan de wereldtentoonstelling van Sjanghai.

2. Bespreking

Over de peterschaps- en andere projecten ter bevordering van het ondernemersschap stelt de heer *Robrecht Bothuyne* vast dat er in de vastleggingskredieten 1,3 miljoen euro wordt bespaard. Kan de minister een overzicht geven van de bedragen die aan de diverse projecten worden besteed?

De *minister* antwoordt dat voor 2009 een onderscheid moet worden gemaakt tussen rubriek 3305 met de peterschapsprojecten waaraan 2.474.000 euro is toegewezen. Het betreft 29 projecten die geselecteerd zijn door middel van een call. Per project is er dus een gemiddeld budget van ongeveer 80.000 euro.

Daarnaast is er de rubriek 3306 bevorderen ondernemerschap. Voor het bevorderen van ondernemerschap worden ongeveer 20 projecten betoelaagd voor een budget van 2.911.000 euro. Deze projecten maken deel uit van 'Actieplan Ondernemerschap'. De focus van het actieplan ligt op het sensibiliseren en begeleiden van ondernemers in de eerste levensfasen van hun onderneming, namelijk de pre-start en de startfase. Hieronder bevinden zich grote mediaprojecten, zoals bijvoorbeeld 'Mijn Restaurant' en belangrijke evenementen die bijdragen tot een positieve beeldvorming van de ondernemer waaronder de 'Dag van de Klant' en de 'Open Bedrijvendag'. Ook in de toekomst wil de minister, zoals gesteld in de beleidsnota, voor het bevorderen van ondernemerschap werken met een dergelijk actieplan

In 2009 was er geen oproep brugprojecten voor samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. De projecten uit eerdere oproepen zijn nog volop in uitvoering. In het voorjaar van 2010 zal een nieuwe projectoproep georganiseerd worden.

Binnen het kader bevorderen ondernemerschap lanceert de minister ook een nieuwe oproep voor projecten die focussen op strategische nieuwe beleidsaccenten. Enerzijds wil de minister een aantal projecten ondersteunen voor sensibilisering en begeleiding bij opvolging en overname in de kmo. Anderzijds moeten er ook pilootprojecten kunnen opstarten rond het bevorderen van groei. Hiermee wil de minister een empirische basis leggen voor de verdere invulling van de Gazellensprong. Hiervoor wordt 2.500.000 euro uitgetrokken op de begroting van 2009.

De heer *Robrecht Bothuyne* zegt dat het budget voor de ecologiepremie is opgetrokken tot 160 miljoen euro na de laatste begrotingscontrole. Hoe is men tot dat bedrag gekomen? Zijn berekening wijst uit dat er bovenop de oorspronkelijke 120 miljoen euro nog een ruimte van 8 miljoen euro en middels een nieuwe machtiging na uitzuiveren van het encours nog eens 17 miljoen euro zou komen. Dat maakt slechts 145 miljoen euro.

De *minster* antwoordt dat de vermelde 160 miljoen euro voor de ecologiepremies wel degelijk klopt. Dat behelst 120 miljoen euro uit constant beleid, plus 20 miljoen euro uit een ruiter en verhoging van de machtiging, plus 20 miljoen euro uit interne herschikkingen.

De heer *Bart Van Malderen* vraagt wat de evolutie is van het aantal en het bedrag van rentetoelagen bij hinder bij openbare werken. Tijdens de vorige legislatuur lag dat bijzonder laag. Er was toen sprake van een tiental dossiers per jaar. Er werd een versoepeling van de aanvraagprocedure aangekondigd. Heeft dat tot een groter aantal aanvragen geleid? De

maatregel was erg weinig gekend en zat dan ook nog geconcentreerd bij slechts een paar banken. Kan de minister een overzicht geven van de voorbije jaren? De heer Van Malderen heeft de indruk dat dit meer een symbolische maatregel is, dan een echte beleidsmaatregel.

De *minister* antwoordt dat in uitvoering van het decreet van 7 juli 2006 houdende toekenning van een rentetoelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken, zelfstandigen en kmo's vanaf 10 juli 2007 een rentetoelage kunnen aanvragen bij het Agentschap Ondernemen. Bij de start van de maatregel moest de onderneming nog een omzetdaling bewijzen van minstens 30 percent, wat in de praktijk niet altijd mogelijk bleek. Vanaf 1 juli 2008 zijn de voorwaarden versoepeld in die zin dat er geen omzetdaling meer moet worden aangetoond. Hieronder volgt een overzicht van het aantal ingediende en goedgekeurde dossiers en de totaal toegekende steun per jaar (situatie bijgewerkt tot 26 november 2009).

	2007	2008	2009
Aantal aanvragen	6	11	29
Aantal positieve beslissingen	1	1	26
Totaal toegekende steun	555,00 euro	5.000,00 euro	255.336,44 euro

Sinds de laatste bijsturing is er een duidelijke toename merkbaar van het aantal aanvragen.

Onder de huidige voorwaarden (dat betekent enkel tussenkomst voor nieuwe overbruggingskredieten) mag men voor deze nichemaatregel op een jaarlijkse inflow rekenen van een vijftigtal nieuwe dossiers.

De gemiddelde steun die in een dossier wordt toegekend, bedraagt net geen 10.000 euro.

De minister zegt dat inderdaad moet worden nagekeken hoe de effectiviteit van het beleid voor de ondersteuning van zelfstandigen die hinder ondervinden van openbare werken verder kan worden verbeterd. Daarom dat in de beleidsnota dan ook op korte termijn een evaluatie van deze maatregel wordt in het vooruitzicht gesteld.

De heer *Van Malderen* zegt dat een van de minpunten van het functioneren van het voormalige VLAO het ontbreken van een beheersovereenkomst was. Wat is de stand van zaken van de beheersovereenkomst die met het nieuwe Agentschap Ondernemen wordt afgesloten? Welke personeelsverschuivingen heeft de oprichting van het Agentschap Ondernemen met zich meegebracht?

De *minister* antwoordt dat er met VLAO inderdaad geen beheersovereenkomst was afgesloten. Evenmin trouwens met het Agentschap Economie. De leidend ambtenaar van het Agentschap Economie heeft wel een ontwerp beheersovereenkomst aan de vroegere voogdijminister overgemaakt. Door de nakende integratie werd het echter niet meer opportuun geacht om nog een beheersovereenkomst af te sluiten. Eind januari 2009 werd conform de gebruikelijke modaliteiten wel een ondernemingsplan voor het nieuwe Agentschap Ondernemen aan de voogdijminister overgemaakt. Dit ondernemingsplan gold als afsprakenkader in de transitieperiode. Onmiddelijk na zijn aantreden heeft de minister de leidend ambtenaar van het Agentschap Ondernemen de opdracht gegeven om een stappenplan uit te tekenen om te komen tot een nieuwe beheersovereenkomst. Dit stappenplan, dat de minister heeft ontvangen en gevalideerd, omvat de concrete uittekening van de zinsnede uit de missie: het Agentschap Ondernemen vervult essentieel een regisseursrol en ontplooit actor-rollen in complementariteit met de private sector. Het nodige overleg met de bedrijfsorganisaties en lokale overheden, partijen die ook een missie hebben in onder-

nemerschapsstimulering, wordt voorzien. Verwacht mag worden dat in het voorjaar van 2010 een ontwerp van beheersovereenkomst aan de Vlaamse Regering kan worden voorgelegd.

Bij de intentieverklaring tot integratie van het Agentschap Economie en het VLAO werd onmiddellijk gesteld dat de integratie geen directe impact zou hebben op het personeel. De overgang van het volledige personeel van het Vlaams Agentschap Ondernemen naar het Agentschap Ondernemen werd finaal geregeld in het zogenaamde migratiebesluit van 29 mei 2009. Op diezelfde datum heeft de Vlaamse Regering ook een aanpassing aan het VPS doorgevoerd. Daardoor konden ook de rechten en de plichten van de VLAO-personeelsleden, afwijkend van het VPS,worden geregulariseerd

Mevrouw *Güler Turan* vraagt of er een evaluatie van de strategische investerings- en opleidingssteun is gemaakt. Het budget blijft behouden. Kan de minister meer toelichting geven bij dat budget?

De *minister* antwoordt dat er in de beleidsnota een evaluatie van de strategische investerings- en opleidingssteun in het vooruitzicht wordt gesteld.

Men mag echter niet vergeten dat het een vrij recente maatregel is. Op 22 februari 2008 heeft de Vlaamse Regering beslist de vroegere systemen van strategische investeringssteun en de ad-hocopleidingsteun te vervangen door een gecombineerd steunsysteem voor strategische investerings- en opleidingsprojecten. Het systeem werd operationeel met het ministerieel uitvoeringsbesluit van 18 april 2008.

Voor investeringssteun komen kleine en middelgrote ondernemingen in gans het Vlaamse Gewest, en grote ondernemingen in de regionale steungebieden in aanmerking. De subsidiabele investeringen moeten meer dan 8 miljoen euro bedragen. Voor opleidingssteun komen kleine, middelgrote én grote ondernemingen in heel het Vlaamse Gewest in aanmerking. De opleidingskosten moeten minstens 450.000 euro bedragen. Het gaat dus om ‘grote dossiers’.

In het steunsysteem wordt de strategische waarde van de steunaanvragen getoetst aan een aantal criteria, namelijk:
– bedrijfseconomische criteria die peilen naar de prestaties en de leefbaarheid van de onderneming;
– sociale criteria die nagaan of de onderneming haar sociaal-maatschappelijke verantwoordelijkheid neemt;
– ecologische criteria die de inspanningen beoordelen die de onderneming levert om een milieuzorgsysteem uit te bouwen.

De evaluatie aan de hand van deze criteria levert een score op die, samen met de grootte van de onderneming en haar vestigingsplaats, het toegekende steunpercentage bepaalt. Voor de investeringssteun ligt het steunpercentage tussen 5 percent en 10 percent, voor de opleidingssteun tussen 20 percent en 25 percent. De maximumsubsidie is 1 miljoen euro per aanvraag. De Vlaamse Regering kan binnen de mogelijkheden van de EU-staatssteunregels hiervan afwijken, indien het gaat om een dossier met een bijzonder (‘super’) strategisch belang voor het Vlaamse Gewest.

Toch alvast enkele cijfers over de aanwending van het budget.

Sinds de inwerkingtreding van de maatregel ‘strategische investerings en opleidingssteun’, nu ongeveer 1,5 jaar geleden, werden ruim 100 dossiers ingediend. De instroomcurve stijgt maar de programma’s worden iets kleiner. De gebruiksgraad zal in 2009 100 percent bedragen.

Deze dossiers vertegenwoordigen samen 595 miljoen euro aan investeringen en 285 miljoen euro aan opleidingsuitgaven vanwege de ondernemingen ten voordele van Vlaanderen.

De aard van de activiteiten van de ondersteunde bedrijven is vrij divers. Ruim de helft van de aanvragen komt uit industriële sectoren (52), vooral chemie (20) en technologische industrie (20). Wat de andere sectoren betreft, zijn heel wat dossier (16) toe te wijzen aan de kennisintensieve diensten (waaronder informaticadienstverlening) en de logistieke sectoren (12). Maar er zijn ook dossiers uit de handel (11) en de bouw (5).

Voor 2010 is een bedrag van 41.095.000 euro voorzien als vastleggingskrediet bij constant beleid. De betalingen voor de 'strategische steun'-dossiers (oude en nieuwe stijl) en opleidingsdossiers worden geraamd op 30.000.000 euro.

In het kader van evaluatie zal een gedetailleerde cijfermatige analyse gebeuren, ook naar het effect in het licht van de omschreven criteria en de tewerkstelling.

Mevrouw *Güler Turan* begrijpt nog niet goed hoe ze de begroting moet lezen. Bij het Hermesfonds zag ze een besparing van 25 miljoen euro en ze wil graag weten bij welke posten die precies zal worden ingeschreven.

De *minister* antwoordt dat de besparing bij het Hermesfonds doorgevoerd is binnen het grotere kader, maar dat ze weinig voelbaar zal zijn omdat het gaat om een reductie van de kmo-portefeuille van 42 naar 33 miljoen euro en een reductie van de bedrijventerreinen van 41 naar 27 miljoen euro. De totale vermindering beloopt dus 23 miljoen euro. In een technische aanvulling stelt de medewerker van de minister dat de reductie zo is uitgerekend dat het krediet van 2010 even groot zal zijn als de werkelijke uitgaven van 2009. Het gaat dus om een besparing die amper gevoeld zal worden. In de post bedrijventerreinen is de economische crisis zeker voelbaar, en de investeerders temporiseren. Er is een terugval van het aantal dossiers en de reële kost zal op ongeveer 25 miljoen euro zitten voor 2010. Voor een aantal posten is er ook bijgeschaafd, zoals bij 12.01, de werkingskosten, waar de generieke regel van verplichte besparing is toegepast en er dus 5 percent minder wordt voorzien. Voor de rentetoelagen is de tering naar de nering gezet vanuit de redenering dat er geen 5 miljoen moet worden ingeschreven als er slechts 500.000 euro nodig is. Voor heel wat posten zal de doorgevoerde besparing erop neerkomen dat er met de werkelijke kost van 2009 wordt gerekend. De besparingen zouden aldus relatief pijnloos moeten verlopen, beaamt de minister.

De heer *Johan Deckmyn* merkte dat in de begroting 2010 onder meer LRM, VPM, Gimvindus en de Herculesstichting terugkeren her en der. Hij vraagt zich af waarom die posten niet mee zijn overgegaan naar het afzonderlijk beleidsdomein 'Overheidsinstrumentarium' dat is gecreëerd.

Verder viel hem nog op dat er sprake is van loon en sociale lasten van diverse regeringscommissarissen, waaronder die van de Herculesstichting die erbij komt. Kan daarvan geen totaaloverzicht worden gegeven? Hoeveel regeringscommissarissen telt de regering en welk budget wordt daaraan gespendeerd?

Het lid vraagt of de basisallocatie over lonen en sociale lasten voor personeelsleden die ondersteunende taken bij kabinetten opnemen, niet bedoeld is om meer personeel te kunnen aannemen. Hij verwijst daarbij naar de in het regeerakkoord aangekondigde afslanking van de kabinetten tot maximaal 288 voltijds equivalenten. Een flexibele ondersteuning van kabinetten wordt echter nodig geacht om de werking ervan te verzekeren. Dat zit volgens het lid vervat in de vermelde basisallocatie. Daarom meent hij dat er de

facto niet echt een afslanking van de kabinetten is gebeurd, maar dat wordt verdoezeld dat ze groter zijn dan ze lijken.

De *minister* antwoordt dat de intentie bestaat om een volledige lijst van regeringscommissarissen op te stellen. Hun respectieve statuten verschillen nogal, stelt hij en er moet volgens hem dan ook worden uitgezocht of het met minder kan.

Hij ontkent ten stelligste dat de afslanking van de kabinetten met een onderhuids manoeuvre ongedaan zou worden gemaakt. Alle kabinetten zien zich wel verplicht in een andere vorm van samenwerking met de departementen en agentschappen te stappen. Er worden daar dus meer mensen ingezet om de vragen van en aan de kabinetten te beantwoorden. Het werk is niet verminderd, maar gebeurt op een andere plaats.

De minister verklaart dat de wedden en vergoedingen van regeringscommissarissen altijd al zijn ingeschreven op de begroting Economie. Met de opsplitsing tussen het Economisch Overheidsinstrumentarium en Economie is de bevoegdheid over het beheer van die posten echter toegekend aan de minister, bevoegd voor het economische overheidsinstrumentarium. Dat is ook zo in de begroting Financiën en Begroting, want die administratie is bevoegd voor het inschrijven van de dividenden van LRM, Gimvindus en VPM. Er waren bij aanvang twee regeringscommissarissen, bij de LRM en bij de Vlaamse Participatiemaatschappij om de participatie van de Vlaamse Regering in de GIMV aan te houden.

Hij legt uit dat overheidsinvesteringen en economie altijd al als gescheiden materie werden behandeld door afzonderlijke ministers. Het lijkt hem niet onmogelijk dat de minister van Economie dat als een geheel zou kunnen opnemen. Vooralsnog is dat niet het geval en komen bepaalde posten dus her en der terug.

Mevrouw *Lydia Peeters* is in eerste instantie de sterk verlaagde subsidie van het Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg opgevallen, hoewel de beleidsnota voor dit centrum een rol vooropstelt in de kennisdiffusie. Ook de subsidies aan de erkende regionale samenwerkingsverbanden verminderen. Het lid stelt dat deze toch een belangrijke rol te spelen hebben. Hetzelfde blijkt het geval met het Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid, met een verlaging van het budget van 228.000 naar 197.000 euro. De investeringssteun voor grote ondernemingen is op 41 miljoen euro gebracht. Is dat voldoende, vraagt mevrouw Peeters zich af. Voor het vastleggingskrediet voor initiatieven ter bevordering van het ondernemerschap is een herziening in het vooruitzicht gesteld van 1,3 miljoen euro. Ten slotte sluit het lid zich nog aan bij de kritiek van het VVSG, omdat er ook in minder geld is voorzien voor het project van bedrijfsvriendelijke gemeenten. Er leven bij het VVSG bedenkingen over het feit dat de lokale besturen zo goed als niet bij het economische beleid betrokken worden, dat hun rol nog kleiner wordt.

De *minister* stelt dat er in het licht van een uiterst belangrijke begrotingsoperatie met zorg een aantal besparingen zijn vooropgesteld. Kwaliteitszorg speelt een belangrijke rol, beaamt hij. Toch is ook in dat verband de algemene regel van min 5 percent toegepast om tot een begroting in evenwicht te komen in 2011. Hij stelt dat de regering ook meende op een aantal zaken met betrekking tot investeringen en personeel te moeten besparen, zij het ook zorgvuldig. Een budget kan niet in evenwicht worden gebracht zonder besparingen en daarom is de keuze gemaakt voor een aantal algemene regels die globaal zijn toegepast.

II. BEVOEGDHEDEN INNOVATIE EN OVERHEIDSINVESTERINGEN VAN MEVROUW INGRID LIETEN, VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INNOVATIE, OVERHEIDSINVESTERINGEN, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING

Voor wat de bespreking in de commissie Economie betreft, omvatten de bevoegdheden Innovatie en Oveheidsinvesteringen:

A. In het ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009:

Decreetsbepalingen: artikelen 10 (begrotingsprogramma's EC3302B, EC3303, EC3304B, EC3311, EC3501, EC4104, EE3301 tot EF3540, EG3301 tot EG5201) en 14;

Begrotingstabel – afdeling I: programma's EA (basisallocaties 11.02, 11.03. 11.04), EC (basisallocaties 01.90, 12.07, 12.24, 12.25, 12.29, 33.02, 33.03, 33.04, 33.11, 35.10, 41.04, 41.07), EE (uitgezonderd basisallocatie 41.07), EF en EG (uitgezonderd basisallocaties 30.01, 41.04, 50.01).

B. In het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010:

Decreetsbepalingen: artikelen 12 (entiteit EB0 programma's EC108 tot EG108), 17 en 35;

Begrotingstabel – afdeling I: entiteit CB0 (programma's CD003 en CD004), entiteit EC (programma's EA, EC (uitgezonderd EC107), EE, EF, EG (uitgez. EG105 en EG107)).

1. Toelichting door de minister

1.1. Inleiding

De begroting voor Wetenschappen en Innovatie is zoals de andere sectoren binnen de Vlaamse begroting onderworpen aan de besparingsmaatregelen zoals opgelegd door de Vlaamse Regering. Voor 2009 houdt dit in dat, gelet op de gebruikte indexparameters bij de opmaak 2009 voor de kredieten die vallen buiten het systeem van de indexprovisie, de index die werd toegekend op het niet-loonaandeel wordt teruggebracht van 2 percent naar 0. De besparing wordt doorgevoerd zowel in beleids- als in betaalkrediet. Voor 2010 werd er bij de opmaak geen index toegekend. Op de facultatieve subsidies wordt er 5 percent bespaard, op de semi-gereglementeerde en gereglementeerde subsidies wordt er 2 percent bespaard. Op communicatie en consultancybudgetten wordt een besparing van 20 percent doorgevoerd.

1.2. De derde begrotingscontrole 2009

In 2009 worden naast de lineaire besparingsmaatregelen, de grootste besparingen gerealiseerd bij het IWT. De besparingen situeren zich voornamelijk op het budget voor de ondersteuning van acties van technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse Regering. Dit is een besparing in beleidskredieten van 9.950.00 euro, dit is 17 percent van de initieel ingeschreven beleidskredieten. Op het budget ter ondersteuning van projecten op initiatief van de bedrijven en innovatiesamenwerkingsverbanden wordt een beperkt bedrag van 2.489.000 euro bespaard. Dit is 2 percent van de initieel ingeschreven beleidskredieten.

De subsidies in het kader van internationale wetenschappelijke en innovatiesamenwerking worden samengebracht op één basisallocatie. Het betreft de overheveling van de kredieten van basisallocatie EC 3510B 'ERAnet Vision' en de overheveling van de kredieten van ba-

sisallocatie EF3540B 'Vlaams-Nederlandse initiatieven voor spraak-en taaltechnologie'. De reden van de overheveling is het beperken van het aantal basisallocaties die voorzien in subsidies voor internationale samenwerking. Dit vereenvoudigt het beheer van deze middelen en verhoogt de flexibiliteit van de aanwending. Bovendien worden op deze basisallocatie ook een aantal verminderingen doorgevoerd, enerzijds wordt de index die werd toegekend op het niet-loonaandeel van dit krediet teruggebracht van 2 percent naar 0 en anderzijds worden op deze basisallocaties een aantal eenmalige compensaties doorgevoerd met betrekking tot de volgende basisallocaties: EE3309B, EE5341B, EE4002B, EE4003B, EE4012B, EE4115B. De besparingen op deze laatste basisallocaties konden niet meer worden doorgevoerd omdat de kredieten reeds volledig waren uitbetaald.

De extra betaalkredieten op basisallocatie EE3307B 'Subsidies voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek door de instellingen van postinitieel onderwijs en hogere instituten voor schone kunsten' zijn nodig omdat eind 2008 de middelen wel nog werden vastgelegd maar niet meer tijdig konden geordonnanceerd worden vermits de convenanten voor onderzoeksfinanciering 2008-2012 op de Vlaamse Regering van 12 december 2008 pas werden goedgekeurd.

1.3. Begroting 2010

Er wordt 20 percent bespaard op de consultancy- en communicatiebudgetten (basisallocaties EB0 EC101 1211 'departement EWI – algemene werkingskosten vergoed aan andere sectoren dan de overheidssector de conceptie, voorbereiding en uitvoering van acties met betrekking tot Economie, Wetenschap en Innovatie' en basisallocatie EB0 EC103 1211 'departement EWI – algemene werkingskosten vergoed aan andere sectoren dan de overheidssector-Allerhande communicatie-initiatieven met betrekking tot Economie, Wetenschap en Innovatie').

Voor 2010 wordt het gros van de besparingen voor Wetenschappen en Innovatie doorgevoerd bij IWT. Het budget ter ondersteuning van acties van technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse Regering wordt verminderd met 14.075.000 euro in beleidskredieten. Op de volgende basisallocaties worden geen extra besparingen doorgevoerd:
– de financiering van tenuretrackstelsel aan de universiteiten (basisallocatie EB0 EE106 3300): krediet derde begrotingscontrole 2009: 5.653.000 euro – krediet 2010: 5.645.000 euro;
– versterking van de onderzoeksbetrokkenheid van de academische opleidingen aan de hogescholen (basisallocatie EB0 EE127 4150): geen besparing ten opzichte van de derde begrotingscontrole 2009;
– financiering industrieel onderzoeksfonds Vlaanderen (basisallocatie EB0 EE130 4150): krediet derde begrotingscontole 2009: 17.072.000 euro – krediet 2010: 17.022.000 euro;
– financiering van het Odysseusprogramma (basisallocatie EB0 EE132 4170): geen besparing ten opzichten van de derde begrotingscontrole 2009;
– subsidie aan de BOF's voor de universiteiten: krediet derde begrotingscontrole 2009: 2.548.000 euro – krediet 2010: 2.540.000 euro;
– subsidiëring van de specialisatiebeurzen en doctoraatsbeurzen in het kader van het Baekelandprogramma: een stijging van 1.749.000 ten opzicht van de derde begrotingscontrole 2009.

De Herculesstichting bespaart in 2010 750.000 euro op haar middelen voor de financiering van (middel)zware onderzoeksinfrastructuur.

In 2010 wordt aan de werkingsdotatie (EB0 EF110 4141) van VITO 3.000.000 euro toegevoegd voor investering in gebouwen door middel van leasing. Dit bedrag wordt overgeheveld vanuit de investeringsdotatie (EB0 EF113 6141) van VITO. Deze investeringsdotatie vermindert dan ook met 3.000.000 euro (van 5.114.000 euro bij de derde begrotingscon-

trole 2009 naar 2.114.000 euro bij de begroting 2010). Aan de werkingsdotatie van VITO wordt in 2010 eveneens een bedrag van 3.600.000 euro toegevoegd voor MIP-2 (Milieu en Energietechnologie Innovatieplatform 2009-2010). Deze middelen worden overgedragen vanuit het IWT. Vervolgens worden de volgende besparingen doorgevoerd op werkingsdotatie: min 199.000 euro (nulindex van niet-loongebonden kredieten 2009); min 2.757.000 euro (besparing apparaatskredieten); min 3000 euro (besparing facultatieve subsidie); min 944.000 euro (resterende maatregelen beleid).

In 2010 is een nieuwe basisallocatie opgenomen: basisallocatie EB0 EF103 3300 'departement EWI-inkomensoverdrachten aan vzw's ten behoeve van de gezinnen- IMEC vzw NERF activiteiten': 926 euro. NERF staat voor Neuro-Electronics Research Flanders. NERF is in essentie een samenwerkingsverband tussen onderzoekspartners. De drie onderzoekspartners zijn IMEC, VIB en KULeuven. Het vooropgesteld onderzoek zal nagaan hoe de neurologische cellen en neurale netwerken functioneren en communiceren in een complex drie-dimensionaal sterk gereguleerde structuur. De doelstellingen voor NERF zijn:
– topexpertise ontwikkelen in grensdomein van de neurowetenschappen en de nanotechnologie, namelijk de 'neuro-elektronica';
– toegevoegde waarde genereren voor het Vlaamse maatschappelijke en economische weefsel.

De kredieten hiervoor werden overgeheveld vanuit de basisallocaties van het IWT.

Vanaf 1 januari 2010 gaat de VRWI van start. Dit is de SAR binnen het beleidsdomein EWI. Hiervoor is een budget uitgetrokken van 1.221.000 euro.

2. Toelichting door het Rekenhof

Op verzoek van de commissie gaf een delegatie van het Rekenhof op de vergadering van 25 november 2009 een toelichting bij het onderdeel Wetenschap en Innovatie van het Verslag van het Rekenhof. Namens het Rekenhof namen mevrouw *Marleen Van Beirendonck*, eerste auditeur, en mevrouw *Christine Vandekerckhove*, eerste auditeur-revisor, het woord.

2.1. Inleiding

Het Rekenhof werd gevraagd een toelichting te geven bij zijn begrotingsopmerkingen. Wat de materies betreft die binnen de belangensfeer van deze commissie vallen, heeft het een opmerking gemaakt bij de begroting van het IWT en een tweede, zij het minder zwaarwichtige, bij de begroting van de Herculesstichting. De opmerkingen vloeiden voort uit de begrotingsdocumenten die aan het Rekenhof werden voorgelegd.

2.2. Betaalkredieten en beleidskredieten IWT

Mevrouw Van Beirendonck gaat in eerste instantie in op de problematiek van het IWT. Het Rekenhof heeft vastgesteld dat de dotaties die aan het IWT werden toegekend, niet volstaan om aan de betalingsverplichtingen van de lopende projecten te voldoen. Deze vaststelling blijkt uit de toelichting per artikel bij de begroting van het IWT. Deze toelichting berekent de uitgaven. De berekening vertrekt van de contractueel vastgelegde betaalschijven en corrigeert die in functie van de stand van het project. Zo zal de berekening van de effectieve uitgaven rekening houden met eventuele vertragingen bij de projectuitvoering.

Uit de toelichting blijkt nu dat de verwachte uitgaven voor 2010 hoger liggen dan de toegekende dotaties. Het meest opvallend is dat bij de uitgaven ter ondersteuning van acties op initiatief van de Vlaamse Regering. Het gros van deze uitgaven gaat naar de Vlaamse competentiepolen. De toelichting berekende de uitgaven voor dossiers die in het verleden goedgekeurd werden (dus nog geen nieuwe initiatieven 2010), op 24 miljoen euro. Er

wordt van uitgegaan dat de dossiers die in 2010 goedgekeurd worden, pas een eerste schijf zullen ontvangen in 2011. Hoewel het hier duidelijk om betalingsverplichtingen gaat die voortvloeien uit dossiers die in het verleden werden vastgelegd, bekomt het IWT toch maar een dotatie van 14,7 miljoen euro, dus bijna 10 miljoen euro te weinig.

Ook andere dotaties aan het IWT blijken krap bemeten. De toelichting vermeldt nog de volgende verschillen:
– de toelichting stelt de uitgaven voor het strategisch basisonderzoek nog vast op 25,5 miljoen euro, maar uiteindelijk is in de algemene uitgavenbegroting maar een dotatie van 19,5 miljoen euro ingeschreven. Dat is een vermindering met vijf miljoen euro;
– de toelichting berekent de uitgaven voor projecten op initiatief van de bedrijven op 108 miljoen euro. Zij vermeldt een dotatie van 98 miljoen euro, die blijkbaar nadien nog werd opgetrokken tot 105 miljoen euro, wat nog een tekort van 3 miljoen euro betekent;
– de uitgaven voor de bevordering van technologietransfer en onderzoek door instellingen van het hoger onderwijs werden berekend op 7,9 miljoen euro, terwijl een dotatie van 6,6 miljoen euro wordt toegekend;
– de toelichting stelt de uitgaven voor toegepast biomedisch onderzoek vast op 5,5 miljoen euro, terwijl in de begroting 4,5 miljoen euro is voorzien.

De belangrijkste pijnpunten zijn te vinden, enerzijds, bij de uitgaven voor initiatieven van de Vlaamse Regering, waar de competentiepolen de meeste middelen opeisen en, anderzijds, bij de uitgaven voor strategisch basisonderzoek (SBO), dat vooral belangrijk is voor de universiteiten.

Het Rekenhof heeft er terzijde op gewezen dat ook de vastleggingsmachtigingen daalden. Een tekort aan betaalkredieten gekoppeld aan een vermindering van de beleidskredieten bevestigt op dit moment niet de stelling uit het regeerakkoord dat Vlaanderen wil ‘volharden in meer middelen voor O&O’. Zij stelt ook de realisatie van de Lissabondoelstelling voor Onderzoek en Ontwikkeling in vraag.

Tot slot wees het Rekenhof er nog op dat de begroting 2010 van het IWT niet voorziet in middelen voor de terugbetalingen van achtergestelde leningen aan bedrijven. De raad van bestuur van het IWT heeft namelijk twee jaar uitstel van betaling toegekend aan de bedrijven, zij het dat ze wel nog intresten op het uitstaande kapitaal moeten betalen. In deze intresten voorziet de begroting niet.

2.3. Uitgavenbeperking voor de Herculesstichting

De tweede opmerking van het Rekenhof betreft de uitgaven van de Herculesstichting. Het Rekenhof heeft opgemerkt dat de begroting maar in een uitgave van 5,5 miljoen euro voorziet, terwijl een uitgave van 7,1 miljoen euro mag worden verwacht.

De Herculesstichting krijgt namelijk voor de jaren 2009 én 2010 tezamen een dotatie van 29,2 miljoen euro. Zij mag deze dotatie volledig toewijzen, maar nog niet uitbetalen. De selectie van nieuwe projecten zal eind 2009 plaatsvinden, waarna in 2010 de overeenkomsten met de begunstigden zullen worden opgesteld. Normaal voorzien de overeenkomsten in een eerste voorschot van 20 percent na de ondertekening van de overeenkomst. Twintig percent van 29,2 miljoen euro betekent 5,8 miljoen euro te betalen in 2010.

Bovendien heeft de stichting in 2009 een overeenkomst gesloten voor de cofinanciering van een Vlaams Supercomputer Centrum. Deze overeenkomst vereist in 2010 ook al een betaling van 1,3 miljoen euro.

Normaliter mag dus een uitgave van 7,1 miljoen euro worden verwacht, terwijl de begroting maar in een uitgave van 5,5 miljoen euro voorziet. De Herculesstichting kan binnen de voorziene uitgaven blijven als zij in de overeenkomsten een lager voorschot bepaalt.

Dat is mogelijk aangezien de overeenkomsten nog moeten worden opgesteld. De minderuitgaven in 2010 zullen echter wel leiden tot meeruitgaven in 2011. Deze oplossing zou dus neerkomen op het vooruitschuiven in de tijd van de aangegane betalingsverplichtingen.

2.4. Conclusie

Het Rekenhof concludeert dat het IWT voldoende middelen moet krijgen om de verbintenissen die het in het verleden heeft aangegaan, te kunnen betalen. Overigens moet men zich realiseren dat een inperking van de uitgaven in 2010 consequenties zal hebben in 2011. Wat nu niet wordt betaald, volgt nog in de komende jaren. De minderuitgaven van 2010 zullen noodzakelijkerwijze resulteren in meeruitgaven in 2011.

Omdat ook de beleidskredieten dalen, logenstraft de huidige begroting de stelling 'volharden in meer middelen voor O&O'. Bij gebrek aan een meerjarenbegroting kan het Rekenhof niet beoordelen of de volgende begrotingsjaren een inhaaloperatie zullen meebrengen, waardoor de doelstelling toch nog zou worden gehaald.

3. Bespreking

De heer *Filip Watteeuw* zegt dat de cijfers voor zichzelf spreken en dat dat ook wordt bevestigd door het verslag van het Rekenhof. In elk geval wordt er niet onmiddellijk een sterke start genomen bij het begin van de legislatuur in één van de domeinen waarop sterk moet worden ingezet. Als Vlaanderen een antwoord wil bieden op de economische en de ecologische crisis, dan zijn de inspanningen onvoldoende. Volgens hem gaat het hier ook niet om een doordachte rationalisering van het innovatielandschap, maar om een overduidelijke lineaire besparingsoperatie. Zonder een blind geloof in wetenschap en innovatie te hebben, stelt hij dat er integendeel wel moet worden geïnvesteerd in dit domein.

Mevrouw *Fientje Moerman* zegt dat het op dit ogenblik nog moeilijk is om de draagwijdte van een en ander in te schatten. De minister zou haar langetermijndoelstellingen toch moeten verduidelijken.

De heer *Johan Deckmyn* zegt dat er voortdurend op wordt gewezen dat er meer middelen nodig zijn voor wetenschap en innovatie. De voorliggende begroting maakt dat echter niet waar. De minister moet inzicht geven in de meerjarenbegroting.

De heer *Koen Van den Heuvel* wijst op de resultaten van het rapport Soete, waarin gepleit wordt voor rationalisatie en vereenvoudiging in het innovatielandschap. Deze economische crisis moet volgens hem dan ook aangewend worden om die rationalisering in het innovatielandschap door te voeren. De versnippering moet worden weggewerkt en de middelen moeten worden georiënteerd op de speerpunten. De spreker pleit voor de snelle realisatie van een meerjarenplan voor de innovatie, onder ander in het licht van ViA en het behalen van de Barcelonanorm van 1 percent overheidsuitgaven van het BBRP tegen 2014, zoals het in het regeerakkoord staat. Een dergelijk meerjarenplan, dat wordt vertaald in de meerjarenbegroting, moet tegelijk realistisch en ambitieus zijn.

De heer *Bart Van Malderen* zegt dat het niet opgaat het voorgestelde beleid in de beleidsnota, die over de volledige legislatuur gaat, te evalueren op basis van één begroting. Het volledige beleid van de Vlaamse Regering is erop gericht in 2010 een besparing door te voeren, om op die manier een goede basis te kunnen leggen voor een groeipad in de rest van de legislatuur.

De heer *Lode Vereeck* wijst erop dat er al een dergelijk tijdspad bestaat, dat is uitgetekend door de administratie. Zelfs bij een negatieve groei van min 2 percent zijn er een aantal scenario's waarbij de begroting jaarlijks in een verhoging van het budget van onderzoek

en ontwikkeling van 74 miljoen euro gedurende vijf jaar voorziet. Als we uitgaan van de meer positieve prognoses die het Rekenhof en ook begrotingsminister Muyters hanteren, dan zouden we tot een jaarlijkse aangroei van het budget van ongeveer 120 miljoen euro moeten kunnen komen.

Mevrouw *Patricia Ceysens* verwijst naar een tabel die bij de start van deze Vlaamse Regering werd gepubliceerd in De Tijd van 10 juli 2009, waarin een voorafspiegeling van de meerjarenbegroting werd gegeven. Die cijfers zijn door de regering nooit tegengesproken. Hieruit blijkt in elk geval dat er niet wordt geopteerd voor een gevoelige stijging. Men spreekt van een stijging van het budget voor onderzoek en ontwikkeling tegen 2012 van 30 miljoen euro, terwijl voor welzijn een stijging van 122 miljoen euro wordt in het vooruitzicht gesteld. In 2013 is dat respectievelijk 40 miljoen euro en 177 miljoen euro. Volgens de spreker heeft deze regering fundamenteel andere keuzes gemaakt en worden de engagementen die in Pact 2020 en ViA werden opgenomen daardoor niet waargemaakt. Mevrouw Ceysens besluit hieruit dat deze regering geen keuze voor de kenniseconomie maakt. De Vlaamse Regering moet dan ook maar de moed hebben om daarvoor uit te komen.

Mevrouw *Fientje Moerman* voegt hieraan toe dat het de vraag is welke cijfers men als vertrekbasis gaat nemen om een groeipad uit te tekenen. Door enkele jaren te weinig te investeren, wordt de Vlaamse achterstand alleen maar groter. Als men dus meer begint te investeren vanuit een nog slechtere uitgangspositie dan wat nu het geval is, dan is zelfs het vooropgestelde groeipad niet meer dan een 'stand still' tegenover de huidige situatie. De versnelde groei die nodig is komt er op die manier zeker niet. Ze zegt dat de rationaliseringen waarover de heer Van den Heuvel het had, hoe dan ook altijd nodig zijn, ook in een periode van hoogconjunctuur. Men moet immers altijd streven naar een zo rationeel mogelijk gebruik van de beschikbare middelen. Rationaliseren is dus niet alleen iets voor crisisperiodes, zoals we er nu een meemaken. In een aantal OESO-landen worden de uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling ook in deze crisisperiode nog verhoogd. Vlaanderen heeft reeds een achterstand tegenover de Europese landen die het beste scoren op vlak van wetenschap en innovatie. Die achterstand zal dus alleen maar verder toenemen.

De heer *Koen Van den Heuvel* antwoordt hierop dat het rapport Soete in elk geval duidelijk heeft gemaakt dat een rationalisering in het innovatielandschap meer dan ooit nodig is. Al tijdens de vorige legislatuur is gezegd dat de output belangrijker is dan de input. Om dat waar te maken is het volgens de heer Van den Heuvel nodig om de focus te richten op de speerpunten. Op dat vlak is het niet duidelijk welke aanpak de Vlaamse Regering voor ogen heeft. Het is volgens de spreker dus niet alleen een kwestie van voldoende middelen voor onderzoek en ontwikkeling, maar ook een kwestie van de resultaten die die middelen gaan opleveren. Het lid vraagt zich af wat te verkiezen is: de 1 percentnorm halen maar de middelen zonder visie versnipperen over tientallen domeinen, zonder veel resultaat of die norm niet halen, maar de middelen resultaatgericht gebruiken in een aantal speerpuntdomeinen.

De heer *Matthias Diependaele* wijst ook op de achteruitgang in de Europese rangschikking die Vlaanderen de afgelopen jaren heeft ondergaan. Dat gebeurde in een periode van hoogconjunctuur. De verzwakking van de Vlaamse positie toeschrijven aan de besparingen die de nieuwe Vlaamse Regering doorvoert, is volgens hem dan ook kort door de bocht.

Mevrouw *Fientje Moerman* antwoordt hierop dat men voorzichtig moet zijn met Europese cijfers. De Europese instanties kennen over het algemeen enkel lidstaten. Vijfennegentig percent van de middelen voor wetenschap en innovatie zitten in België op het niveau van

de gemeenschappen en niet op het federale niveau. Als we nu de evolutie van de middelen per gemeenschap bekijken dan zien we dat de afgelopen jaren het relatief gelijkblijven van de middelen in België precies te danken is aan de groei die Vlaanderen gerealiseerd heeft. En dit stond in schril contrast met de prestaties in de Franse Gemeenschap en in het Brusselse en Waalse Gewest.

Ook de heer *Frank Creyelman* is van oordeel dat er op het terrein van wetenschap en innovatie ook in deze crisistijden niet mag worden bespaard. Iedereen is het erover eens dat Vlaanderen moet inzetten op de kenniseconomie, maar de begroting van de Vlaamse Regering maakt dat niet waar. Dat blijkt onder andere uit de daling met 23 miljoen euro van het budget van het IWT. Ook het VITO moet het met 10 miljoen euro minder stellen. Het budget van de Herculesstichting daalt met 0,8 miljoen euro. Hiermee komen zowel de ambities van het regeerakkoord als van ViA in het gedrang.

De heer *Bart Van Malderen* pleit voor consistentie. Mevrouw Ceysens stelt het voor alsof een grotere stijging in de welzijnssector leidt tot een daling van de investeringen in wetenschap en innovatie. In de commissie Welzijn pleiten de partijgenoten van mevrouw Ceysens voor een verhoging van het welzijnsbudget. Het is dus niet duidelijk wat de visie van Open Vld is.

Mevrouw *Fientje Moerman* zegt dat haar fractie wel degelijk consistente standpunten inneemt. Zij toont dit aan met het indienen van twee amendementen bij de begroting 2010. (zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2009-10, nr. 15/2). De voorgestelde budgetverhogingen worden gecompenseerd binnen de begroting voor Wetenschap en Innovatie zelf.

Het ene amendement stelt een verhoging voor van het budget van de basisallocatie EE127 (versterking onderzoeksbetrokkenheid van de academische opleidingen aan de hogescholen) met 800.000 euro. Het gaat hier om de zogenaamde academiseringsmiddelen in de hogescholen. Die middelen worden gecompenseerd op de zogenaamde apparaatskredieten.

Academisering wordt gesponsord door de begrotingen Onderwijs en Wetenschap en Innovatie. Het Structuurdecreet van 2003 gaf de Vlaamse hogeronderwijsopleidingen een binaire structuur: de professioneel gerichte bacheloropleidingen en de academisch gerichte bachelor- en masteropleidingen. Voor de omvorming van de hogeschoolopleidingen van twee cycli tot academische opleidingen werd een tijdspad vastgelegd tot het academiejaar 2012-2013. Alle academische opleidingen moeten aan dezelfde kwaliteitseisen voldoen. De opleidingen in de hogescholen moeten voortaan ook worden ingebed in een onderzoeksomgeving. Docenten en assistenten zullen dus over voldoende tijd moeten beschikken om ook aan onderzoek te doen.

Om de schaarse onderzoeksmiddelen niet te versnipperen, bepaalde het Structuurdecreet dat het onderzoek aan de hogescholen moest opgezet worden in samenwerking met de universiteiten. De werkingsmiddelen van de hogescholen bevatten geen structureel component voor de financiering van onderzoek. Daarom werden de zogenaamde academiseringsmiddelen in het leven geroepen. Eigenlijk is dat geoormerkte financiering bestemd voor de ontwikkeling van de onderzoekscomponent aan de hogescholen. Het gaat dus niet om onderwijsfinanciering.

Vorige regeerperiode werd ook bepaald dat de middelen zowel van Onderwijs als van Wetenschap en Innovatie, stapsgewijs zouden verhogen. Nu leiden de tweecycli-opleidingen al tot een academisch diploma, maar na de overgangsperiode moet zoals gezegd ook de onderzoekscomponent aanwezig zijn. Als dat niet het geval is, kunnen opleidingen op

termijn hun accreditatie verliezen. Daarom is het absoluut nodig dat de financiering van het onderzoek in de tweecycli-opleidingen verder verhoogt.

De academiseringsbudgetten in de begroting Wetenschap en Innovatie worden in 2010 bevroren op het niveau van 2009, namelijk op 7,5 miljoen euro. De middelen nemen dus niet toe, dat geldt trouwens ook voor de financiering door Onderwijs. De Vlaamse hogeronderwijsinstellingen krijgen daarmee de boodschap dat academisering geen prioriteit van de regering is. Om die redenen heeft Open Vld een amendement ingediend, wetende dat ook die middelen niet zullen volstaan. Minister Smet plant dan wel een groot maatschappelijk debat hierover maar in afwachting moeten de hogescholen voort kunnen.

Het andere amendement voorziet in een verhoging met 1 miljoen euro van bassiallocatie EE106 (bijzondere onderzoeksfondsen voor de financiering van een 'tenure track'-stelsel aan de universiteiten). Ook die middelen woden gecompenseerd op andere uitgavenposten, voornamelijk apparaatskredieten. Hier gaat het om de zogenaamde 'tenure track'-mandaten, waarmee universiteiten – op basis van internationale vacatures – hun beste postdoctorale onderzoekers de mogelijkheid kunnen geven gedurende drie jaar zelfstandig onderzoek te verrichten en aan te tonen dat ze aan de voorwaarden voldoen voor een aanstelling als zelfstandig academisch personeel. Daarnaast kunnen de instellingen, waar dit nodig is, ook toptalent van elders aantrekken

De beleidsnota zegt trouwens dat ook het kleinere aantal zelfstandig academisch personeelsleden in vergelijking met het aantal onderzoekers, een probleem voor de omkadering vormt. Daarom is het zinvol het aantal ZAP-ers te laten meegroeien met het stijgende aantal studenten.

Met de universiteiten was afgesproken om stapsgewijs en gespreid over vier jaar het aantal tenure tracks uit te breiden. Een deel van de mensen die drie jaar mochten onderzoek verrichten, stroomde door naar een ZAP-aanstelling. Met de vrijgekomen middelen konden de universiteiten andere mensen gedurende drie jaar kansen geven. Als de huidige regering de middelen bevriest, komt ze de belofte van de voorgaande regering om het systeem uit te breiden niet na.

In haar antwoord verklaart Vlaams minister *Ingrid Lieten* dat er voor dit begrotingsjaar een moeilijke oefening moest worden gemaakt. Wegens de economische crisis heeft de overheid minder inkomsten en toch moet er worden gezorgd voor de continuïteit van alle initiatieven die werden opgestart. Tussen beide zaken is er een groot spanningsveld. Toch moet er worden vastgesteld dat er hier en daar toch belangrijke begrotingsoverschotten waren in het verleden, waarmee rekening kon worden gehouden bij het opmaken van de begroting. Er zal toch van nabij moeten worden opgevolgd of alle engagementen kunnen worden waargemaakt met de beschikbare budgetten en of er geen bijsturingen zullen nodig zijn bij de begrotingscontrole voor 2010. Maar er is hier en daar wel enige budgetruimte, bijvoorbeeld in het budget voor de competentiepolen, omdat sommige ervan nog niet opgestart zijn of nog een doorstart moeten krijgen. Maar ook hier zal de Vlaamse Regering de aangegane engagementen moeten opnemen, wat zich dan misschien zal vertalen in de begrotingscontrole.

De minister meent dat zij bij de noodzakelijke besparingsoperatie de juiste keuzes heeft gemaakt. Zij denkt dat iedereen het eens is over de prioriteiten. Ze heeft begrip voor de diverse pleidooien om meer middelen uit te trekken voor deze of gene post, maar wijst op de afgesproken budgettaire context. Zij is geen voorstander van een bijkomende besparing op de werkingsmiddelen van het IWT, want dat zal het al moeilijk genoeg hebben om de dienstverlening te continueren. Gezien niet onmiddellijk een verminderde output dreigt, ziet zij geen reden om van spoor te veranderen en wijst daarom de voorgestelde amendementen af.

Over de academisering voerde zij al gesprekken met de minister van Onderwijs en de associatievoorzitters. Onderwijs plant initiatieven om haar een concrete vorm te geven. De discussie over de financiering zal vanaf 2010 volop gevoerd worden. Het bedrag dat vandaag is ingeschreven is belangrijk, maar niet alles. De minister stelt voor het gesprek over de financiering voort te zetten van zodra de doelstellingen en de planning uitgeklaard zijn met de associaties.

Wat de Herculesstichting betreft, werd de eerste oproep voor zware en middelzware onderzoeksinfrastructuur afgehandeld in 2008 en de subsidieovereenkomsten voor alle geselecteerde aanvragen (behalve voor het dossier van de Vlaamse Supercomputer) werden in 2008 afgesloten. Voor al deze overeenkomsten werd in 2008 al het eerste voorschot van 20 percent betaald (opnieuw met uitzondering van de Vlaamse Supercomputer). Bij de opmaak van de jaarrekeningen voor 2008 werden de afgesloten subsidieovereenkomsten op vraag van de bedrijfsrevisor geboekt als schulden. Dat houdt in dat het volledige bedrag van de subsidieovereenkomsten in de jaarrekening is opgenomen en niet alleen het uitbetaalde voorschot van 20 percent. De aangepaste aanvraag voor de Vlaamse Supercomputer werd pas in 2009 goedgekeurd en de financiering daarvan gebeurt zowel met steunmiddelen als met middelen uit het Herculesfonds. In de toelichting bij de begroting van het Herculesfonds worden dan ook enkel de middelen opgenomen die het fonds ter beschikking stelt. Voor de Vlaamse Supercomputer sloot de Herculesstichting een subsidieovereenkomst af voor 2009 voor een bedrag van 2.090.000 euro. Hiervan werd in 2009 het voorschot van 20 percent (418.000 euro) betaald. In de overeenkomst is opgenomen dat, mits voorlegging van de betalingsbewijzen in 2010 de eerste schijf en het voorschot voor 2010 van 1.382.000 euro zal worden betaald. Op dit ogenblik loopt de tweede oproep voor middelzware onderzoeksinfrastructuur, waarvoor de projecten begin 2010 zullen worden geselecteerd. Vervolgens zullen dan opnieuw subsidieovereenkomsten worden afgesloten. Ter gelegenheid van de begrotingscontrole 2010 zal er een update worden gemaakt van de benodigde betalingskredieten.

De minister zegt dat het Rekenhof terecht wijst op het spanningsveld tussen de beschikbare middelen en de aangegane verbintenissen. Dit zal de komende maanden van nabij moeten worden opgevolgd. Ze zegt toe dat de tussenstand bij de volgende begrotingscontrole zal worden opgemaakt.

Wat de beleidskredieten aangaat, moet een stand van zaken worden opgemaakt van de uitdagingen waarvoor we staan. De minster begrijpt uit de tussenkomsten dat alle fracties het belang van investeren in wetenschap en innovatie inzien en dat de doelstelling van het behalen van de 1 percentnorm van Barcelona door iedereen wordt onderschreven. De uitdaging waar we nu voor staan is dat de huidige economische crisis de Vlaamse Regering een strak budgettair beleid oplegt in 2009, 2010 en vermoedelijk ook in een deel van 2011. Deze regering maakt een duidelijke keuze door de problemen niet te ontkennen, waardoor het beleid van de afgelopen jaren niet zomaar kan worden gecontinueerd. Anders zouden schulden worden opgebouwd, waarmee de komende generaties dan weer worden belast en zou het in de toekomst uiteindelijk onmogelijk worden om nieuwe keuzes te maken en nieuwe accenten te leggen. Deze regering heeft de keuze gemaakt om deze moeilijke jaren te gebruiken om een oefening in efficiëntie en effectiviteit te doen en ervoor te zorgen dat er geen schulden worden opgebouwd. Wanneer de economie weer aantrekt, zullen we dan wel degelijk kunnen inzetten op de maatschappelijke keuzes die in het regeerakkoord staan.

Ook in het domein van Wetenschap en Innovatie wordt aan die oefening meegedaan, die ook in alle andere beleidsdomeinen wordt gevoerd, om de noodzakelijke besparingen te realiseren. Voor die besparingen heeft de regering enkele algemene beleidslijnen ontwikkeld (20 percent op consultancy, 2 percent op loongebonden werkingskosten, 5 percent op niet-loongebonden werkingskosten), die ook de uitgangspunten waren voor het vastleggen

van de budgetten in het domein Wetenschap en Innovatie. Er is geprobeerd die besparingen zo slim mogelijk uit te werken. Op de eerste plaats werd erop gelet dat de continuïteit van alle lopende projecten zowel in het basisonderzoek als in het toegepast onderzoek, verzekerd werd. Op de tweede plaats werd er ook voor gezorgd dat de budgetten voor het bedrijfseconomisch onderzoek overeind bleven. Met deze twee uitgangspunten werden allen uitgavenposten lijn per lijn onderzocht samen met alle betrokken verantwoordelijken van de agentschappen en van het departement. Er werd dus gedetailleerd onderzocht hoe de continuïteit kon worden gegarandeerd met minder middelen.

De minister zegt dat deze regering over de volledige legislatuur zal moeten worden afgerekend. In de meerjarenbegroting zal men kunnen terugvinden hoe de regering de doelstelling om de Barcelonanorm te behalen zal realiseren. Op dit ogenblik wordt aan die meerjarenbegroting gewerkt. Dit is een doorgedreven oefening, die rekening zal moeten houden met de vooropgestelde evolutie van de conjunctuur en waarbij een nauwkeurige berekening zal moeten worden gemaakt van wat de kostprijs zal zijn van het behalen van de beleidsdoelstellingen die in het regeerakkoord staan. Het blijft nog altijd de bedoeling dat Vlaanderen de 3 percentnorm haalt. Om daartoe te komen is het onder andere de uitdaging voor de overheid om haar aandeel drastisch te doen stijgen, maar er moet ook gekeken worden naar de investeringen die de bedrijven daarvoor gaan doen. Het is dus een grote uitdaging om de bedrijven te blijven stimuleren om in onderzoek en ontwikkeling te investeren. Een tweede uitdaging is verder dat moet worden bekeken hoe met die verhoogde middelen ook de grootst mogelijke output wordt gerealiseerd. De minister stelt tot haar tevredenheid vast dat die bekommernis eveneens door de commissie wordt gedeeld. De juiste keuzes, die ook in het ViA-akkoord staan, moeten daarvoor worden gemaakt. De structuren en processen moeten die keuzes ondersteunen en ook in het basisonderzoek moet de nodige ruimte worden gecreëerd.

III. BEVOEGDHEID WERK VAN DE HEER PHILIPPE MUYTERS, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING, WERK, RUIMTELIJKE ORDENING EN SPORT

Voor wat de bespreking in de commissie Economie betreft, omvat de bevoegdheid Werk de volgende bepalingen:

A. In het ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009:

Decreetsbepalingen: artikelen 10 (begrotingsprogramma JD), 13 en 66;

Begrotingstabel – afdeling I: programma's CD (basisallocatie 51.01), JA, JB en JD;

Begrotingstabel – afdeling V: Herplaatsingsfonds.

B. In het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010:

Decreetsbepalingen: artikelen 2 (entiteit JB0 programma JD101 tot entiteit JC0 programma JD 209), 16, 72 en 73;

Begrotingstabel – afdeling I: entiteit CB0 (programma CD001), entiteit JB0 (programma's JA, JB, JD en JE), entiteit JC0 (programma's JA en JD);

Begrotingstabel – afdeling V: Herplaatsingsfonds.

1. Toelichting door de minister

1.1. Inleiding

Minister *Philippe Muyters* presenteert bij het begin van zijn toelichting een overzicht van het beleidsdomein Werk en Sociale Economie. Voor beide onderdelen is een andere minister bevoegd. Het Ministerie voor Werk en Sociale Economie bestaat uit het Departement Werk en Sociale Economie en uit een subsidieagentschap, de IVA Werk en Sociale Economie. Daarnaast vallen binnen het beleidsdomein nog drie agentschappen: de VDAB, SYNTRA Vlaanderen en het ESF-Agentschap. Terwijl beide eerste een raad van bestuur hebben, is de derde een EVA van privaat recht.

Binnen het beleidsdomein vallen vier begrotingsprogramma's. Het programma JA Apparaatkredieten van het departement en van het subsidieagentschap Werk en Sociale Economie, zit zowel in het Middelen- als het Uitgavendecreet. Het betreft een gemeenschappelijke bevoegdheid van de ministers van Werk en Sociale Economie. Programma JB Provisies zit alleen in het Uitgavendecreet en wordt administratief beheerd door het Departement Werk en Sociale Economie, onder de bevoegdheid van minister Muyters.

Programma JD betreft de middelen- en uitgavenprogramma's voor de beleidskredieten Werk, inclusief de dotaties voor de agentschappen. Programma JE bevat de middelen- en uitgavenprogramma's voor de beleidskredieten Sociale Economie en valt uiteraard onder de bevoegdheid van minister Van den Bossche.

Vervolgens schetst hij de begrotingsstructuur vanaf 2010. Vergeleken met 2009 wordt met dezelfde vier programma's gewerkt, maar de basisallocaties gelden voortaan per entiteit, dus voor departement en subsidieagentschap apart. De dotaties aan de agentschappen VDAB en SYNTRA blijven onder programma JD departement Werk en Sociale Economie, evenals de machtiging aan het Herplaatsingsfonds (HPF).

1.2. De derde begrotingscontrole 2009

Eerst licht de minister de derde aanpassing van de middelenbegroting 2009 toe. In programma JA zijn het hoofdzakelijk de loonterugbetalingen vanuit het ESF-Agentschap aan het Departement Werk en Sociale Economie, die voor wijzigingen zorgen. De terugvorderingen van premies in het kader van de tewerkstellingsprogramma's en de aanmoedigingspremies worden aangepast aan de realiteit van 2008, wat leidt tot 555.000 euro minder inkomsten op basisallocatie JD 38.02 C. De derde wijziging betreft de eenmalige creatie van nieuw ontvangstenartikel (zie JD 4602 B) waarop het saldo van het HPF kan worden opgevangen. Dat fonds werd op 1 maart 2009 opgeheven. De opdrachten werden overgenomen door de VDAB. De genoemde ontvangsten bedragen 12.497.000 euro (Sociaal Interventiefonds).

Daarop behandelt de minister de aanpassing van de uitgavenbegroting 2009. Een algemene aanpassing betreft de afgesproken generieke besparing van het werkbudget. De laatste index van 2008 op de weddengerelateerde kredieten wordt slechts deels toegevoegd. Verder is er de volledige terugname van de in de begroting 2009 meegekregen index 2009 op de niet-loongebonden budgetten. Ten derde is er een terugval van de vastleggingsmachtiging voor 6,9 miljoen euro ten gevolge van de liquidatie van het HPF.

Vervolgens beschrijft de minister de specifieke aanpassingen. Door de onderbenutting in de tewerkstellingsprogramma's (gesco's, werkervaring en gesco's voor overheidsentiteiten) wordt 4.554.000 euro naar een nieuwe provisie voor de werkzekerheid overgeheveld. Daar komt ook een facultatieve subsidie bij van 300.000 euro en de eenmalige onderbenutting

van de subsidies voor sectorconvenants ter waarde van 1 miljoen euro. Het totaal van de nieuwe provisie bedraagt daardoor ongeveer 5,9 miljoen euro.

Er is ook een eenmalige overheveling van 1.646.000 euro vanuit Werkervaring naar de dotatie voor SYNTRA Vlaanderen. Het betreft de voor 2009 voorziene indexering. De eenmalige vermindering op basis van onderbenutting van Werkervaring beloopt 1.764.000 euro. De kredieten voor de aanmoedigingspremies worden verhoogd. Bij de social profit steeg het aantal aanvragen met 15 percent, in de privésector met 20 percent. De budgetten stijgen daardoor met respectievelijk 2.936.000 euro en met 1.269.000 euro. De kredieten voor het HPF worden beperkt tot de effectieve uitgaven in 2009, waardoor een vermindering met 4.337.000 euro mogelijk is. Het bedrag werd toegewezen aan rechtsopvolger VDAB.

Vervolgens geeft de minister de specifieke aanpassingen aan de budgetten van de EVA's. De VDAB levert een besparingsinspanning van 4,154 miljoen euro. Inkomsten en uitgaven blijven in evenwicht door de onderbenutting van de werkingskosten, de uitbesteding van de stagebegeleiding en de cursisten- en IBO-premies. De tekorten op de Vlaamse ondersteuningspremie voor personen met een arbeidshandicap en voor opleidingscheques worden weggewerkt met meevallers en de vergoeding voor financieel beheer CFO.

Bij SYNTRA Vlaanderen is de besparingsinspanning mild: 216.000 euro. Dankzij de eerder genoemde overheveling van 1,646 miljoen euro kon het niveau van de vormingactiviteiten van het cursusjaar 2007-2008 gehandhaafd worden.

Bij ESF-Agentschap Vlaanderen gaat het om de Vlaamse middelen voor de cofinanciering ter activering van ESF-middelen in het kader van het meerjarenprogramma ESF doelstelling 2. De besparing van 384.000 euro brengt het Vlaams Cofinancieringsfonds op 19,662 miljoen euro. Van de 193 miljoen euro ESF-middelen die beschikbaar is voor 2007 tot en met 2009, kan al 181 miljoen euro toegewezen worden aan projecten. De laatste 12 miljoen euro zal in volgende jaren geactiveerd worden via bijkomende cofinanciering.

1.3. Begroting 2010

Wat de middelenbegroting 2010 aangaat zijn de inkomsten van het departement beperkt tot 632.000 euro aan algemene ontvangsten en 91.000 euro aan toegewezen ontvangsten. De oorsprong ligt in interne terugbetalingen vanuit het ESF-Agentschap, allerhande terugvorderingen en terugbetalingen van derden, en administratieve geldboetes. De inkomsten van het Departement Werk en Sociale Economie blijven op peil. De minister attendeert nog op het einde van het HPF, waardoor het budget met 12 miljoen euro zakt. Er is wel de ontvangst van ESF-gelden voor Werkervaring, die goed is voor 6.300.000 euro. De raming van de ontvangsten voor tewerkstellingsprogramma's en aanmoedigingspremies blijft op 2.500.000 euro.

In de uitgavenbegroting 2010 levert het werkbudget zijn bijdrage aan de algemene besparing. De indexbesparingen van de derde begrotingsaanpassing 2009 worden gehandhaafd, er wordt geen indexaanpassing voorzien voor 2010. De apparaatkredieten dalen als volgt: loongebonden -2,5 percent, niet-loongebonden werking -5 percent, en communicatie en consultancy -20 percent. Bij de beleidskredieten dalen de facultatieve subsidies met 5 percent en de gereglementeerde met 2 percent.

Bij de toelichting van de deelprogramma's van het departement, wijst de minister op de interne modulatie van de generieke besparingen. Doel is de slagkracht van de beleidsondersteuning en -uitvoering te behouden. Op de apparaatkredieten worden efficiëntiewinsten geboekt door gerichte ICT-investeringen. In de beleidskredieten vallen de eenmalige

crisismaatregelen (zoals in het kader van het plan Herstel van Vertrouwen) budgettair weg in 2010. Dat betekent 10 miljoen euro minder voor de addenda van de sectorconvenants en 750.000 euro minder voor het onderzoeksprogramma PIAAC. Wel wordt minder bespaard op de ondersteuning van het subregionale beleid, maar dat wordt intern gecompenseerd door een extra besparing op de facultatieve subsidies.

Wat de provisies betreft, komt die voor het Meerbanenplan op nul. De provisie voor de aanpak van de werkzekerheid, ter waarde van 5,8 miljoen euro wordt naar 2010 overgedragen via een begrotingsruiter. Een bijkomende provisie van 22,5 miljoen euro wordt aangelegd voor het werkgelegenheidsakkoord, waarover in Vesoc de besprekingen volop bezig zijn. De minister hoopt dat het ten laatste midden december wordt afgesloten.

Bij de uitgaven van het subsidieagentschap worden de gevolgen van de besparing op de apparaatkredieten gemilderd door efficiëntiewinsten via gerichte ICT-investeringen. Bij de gesco's van de vzw's is er een vermindering met 2.887.000 euro door onderbenutting, bij Werkervaring met 2.161.000 euro en bij de gesco's van de lokale en provinciale besturen met 3.000.000 euro.

Bij de aanmoedigingspremies wordt bij social profit een stijging met 12 percent verwacht, waarvoor 2 miljoen euro wordt ingeschreven. In de openbare sector raamt de minister de stijging op 9 percent, waarvoor bijkomend 986.000 euro wordt uitgetrokken. In de privésector bedraagt de geraamde stijging 10 percent, waarvoor bijkomend 1.069.000 euro wordt vastgelegd. De nieuwe overbruggingspremies kunnen maar aangevraagd worden tot juni 2010 (met uitbetalingen tot 31 december 2010), waardoor het budget verminderd kan worden tot 6,5 miljoen euro.

In het budget van de VDAB wordt de besparing 2009 op de dotaties aangehouden, wat neerkomt op een vermindering van 4,154 miljoen euro. De lineaire generieke besparing op de begroting 2010 is goed voor een vermindering van 17,317 miljoen euro. Door bovendien de endogene groei niet toe te kennen, bespaart de VDAB in totaal 23,113 miljoen euro in vergelijking met constant beleid.

De VDAB vangt die besparing zeker niet op door afbouw van de dienstverlening, onderstreept de minister. Wel komt er een doorgedreven efficiëntieoefening waarbij werkgelegenheid en investeringen maximaal worden ontzien. Er komt wel een bijkomend investeringbudget voor de verbetering van de infrastructuur, ter waarde van 4,25 miljoen euro. De werkingsuitgaven en onderbenutte kredieten voor sociale prestaties zijn goed voor een besparing van 5,113 miljoen euro, de aanpassing na evaluatie van de tewerkstellingspremies voor een van 13 miljoen euro. Door optimale aanwending van Europese middelen kan 5 miljoen euro worden bespaard. Mocht dat niet volstaan, kan bijgepast worden uit de provisie.

Bij SYNTRA Vlaanderen wordt de indexbesparing ten bedrage van 1,646 miljoen euro niet langer gecompenseerd. De specifieke besparing van 2,5 miljoen euro wordt opgevangen door een korting op de enveloppenfinanciering van het SYNTRA-netwerk. Een bedrag van 706.000 euro aan besparingen zal binnen het SYNTRA-agentschap zelf gerealiseerd worden. Voor de outputfinanciering ontvangt SYNTRA 1,698 miljoen euro meer dan in de aangepaste begroting van 2009. Die outputfinanciering van de vormingsactiviteiten zal op basis van begin 2010 beschikbare cijfers herzien worden

Ook bij het ESF-Agentschap wordt de besparing 2009 aangehouden. De besparing 2010 geeft bijkomende vermindering van 259.000 euro, wat resulteert in een machtiging van 19,403 miljoen euro. Voor 2010 is 66,93 miljoen euro beschikbaar aan ESF-middelen. De machtiging dekt deels de cofinancieringsbehoefte. Het tekort in de cofinanciering kan

opgevangen worden door inzet van budgetten in de uitvoering van maatregelen uit het nieuwe werkgelegenheidplan of andere provisies.

De minister besluit zijn toelichting met algemene conclusies. Hij wijst op de wil om de beleidsuitvoering niet alleen op peil te houden maar zelfs te versterken. Werk draagt nochtans volledig zijn aandeel in de noodzakelijke besparing die Vlaanderen snel terug tot begrotingsevenwicht moet brengen. Zeker vanaf 2010 vergt het een grote inspanning van de entiteiten Werk en Sociale Economie om hun slagkracht te vrijwaren met een kleiner budget. De globale inlevering bedraagt 3,2 percent ten opzichte van constant beleid. De inzet zal echter op peil blijven ondanks de versobering van de werkingsuitgaven. De minister wijst andermaal op het boeken van efficiëntiewinsten door ICT-toepassingen.

De beleidskredieten worden op de meest adequate wijze toegewezen. De Vlaamse Regering en in het bijzonder de minister van Werk voorzien in 2010 ook nieuwe beleidsruimte, onder meer de genoemde 22,5 miljoen euro voor maatregelen in samenspraak met de sociale partners.

2. Bespreking

De heer *Bart Van Malderen* zegt dat de minister een overzicht heeft gegeven van de diverse besparingen bij de agentschappen. Zijn die besparingen pro rata hun aandeel in de gehele begroting? Met andere woorden is de lineaire besparing ook lineair doorgetrokken?

De *minister* antwoordt dat de lineaire besparingen werden opgelegd volgens eenzelfde regime, dus in evenredigheid, aan alle entiteiten van het beleidsdomein Werk, en dit zowel bij de begrotingscontrole 2009 als de begrotingsopmaak 2010.

Het enige wat kon en wat dan ook in beperkte mate gebeurde, is dat de besparingslast die rustte op een entiteit intern werd gemoduleerd (gecompenseerd) om de nadelige gevolgen van de budgetinkrimping zo klein mogelijk te houden. In tegenstelling tot sommige andere beleidsdomeinen waar de budgetten voor bepaalde materies werden gevrijwaard, speelde dit niet bij de bevoegdheid Werk.

Daarnaast heeft de heer *Van Malderen* nog een aantal specifieke vragen.

a) Bij de aanmoedigingspremie is er een tamelijk groot verschil tussen de evolutie in de privésector en die in de social-profitsector. De minister heeft duiding gegeven bij de stijging in de privésector. Het is niet onlogisch dat die in het huidige tijdsgewricht lager uitvalt dan in de socialprofitsector, waar de crisis vooralsnog minder wordt gevoeld. De heer Van Malderen wenst te weten waar die stijgingen ('thematisch') kunnen worden gesitueerd. Welke 'thematische' aanmoedigingspremies worden aangevraagd?

De *minister* antwoordt dat er inderdaad een iets forsere stijging is van de diverse types van Vlaamse aanmoedigingspremies voor tijdskrediet in de social-profitsector in vergelijking met de privésector. Hij geeft het volgende overzicht van de diverse vormen van tijdskrediet en thematische verloven:

Het aantal nieuwe dossiers neemt in de social profit toe van 6.278 in 2009 tot naar verwachting 7.030 in 2010 (+12 percent). De kostprijs (voor nieuwe en lopende dossiers samen) neemt in de social profit toe van 19,46 miljoen euro in 2009 tot een totaal initieel krediet van 21,79 miljoen euro in 2010. Verminderd met een (generieke) besparing van 330.000 euro geeft dit in de social profit een krediet van 21,46 miljoen euro voor 2010, of 2 miljoen euro meer ten opzichte van 2009. De toename situeert zich vooral bij de landingsbanen in de social profit en in het zorgkrediet.

Ook in de privésector wordt een toename van het aantal aanmoedigingspremies verwacht van 29.278 in 2009 naar 32.205 in 2010 (+10 percent). Het budget neemt overeenkomstig toe van 13,05 miljoen euro in 2009 tot 14,3 miljoen euro initieel krediet in 2010, verminderd met een (generieke) besparing van 236.000 euro geeft dit een krediet van 14,1 miljoen euro in 2010. Ten opzichte van 2009 is dit iets meer dan 1 miljoen euro extra (of +8 percent) in de private sector, wat dus iets minder is dan de stijging met 10 percent in de socialprofitsector.

De gedetailleerde cijfers worden als bijlage 1 bij dit verslag gevoegd.

b) In verband met de besparingen bij de gesco's kan worden vastgesteld dat de kredieten bij de gesco vzw's werden onderbenut (ook bij de werkervaringsprojecten werd gezegd dat er een onderbenutting was). Ook bij de gesco's lokale en provinciale besturen is er sprake van een vorm van onderbenutting. Dekt de vastgestelde onderbenutting de volledige besparingsopdracht af? Het gaat voor het lid hier specifiek over mensen die actief zijn binnen lokale besturen en provincies. Het zou kunnen dat die vastgestelde onderbenutting het gevolg is van toevallige omstandigheden (zoals de mobiliteit van personeelsleden). De vraag is of de voorgestelde besparing geen negatieve weerslag zal hebben op de dienstverlening.

   Er is een lineaire besparing van 2 percent op de resterende DAC's. Het is nog een kleine groep die daaronder valt. Hoe gaat men daar nog kunnen besparen? Er wordt alleen maar lineair bespaard. Blijkbaar wil men binnen die groep geen regularisaties meer doorvoeren.

De *minister* antwoordt dat er bij het vaststellen van de onderbenutting door de gesco's rekening werd gehouden met de evolutie van de laatste drie jaren. Zo daalden de uitgaven voor de gesco's lokale en provinciale besturen met 1,2 miljoen euro in 2007 in vergelijking met 2006 en nogmaals met 2,5 miljoen euro in 2008 ten opzichte van 2007 (samen dus min 3,7 miljoen euro). De vermindering met 3 miljoen euro is de vertaling hiervan in het budget 2010. In concreto betekent dit dat er een lichte stijging van de uitgaven wordt verwacht ten opzichte van de twee voorgaande jaren (+0,7 miljoen euro), maar dat deze kan worden gedragen met het resterende budget. Op basis van de huidige inschattingen is er dus geen negatieve weerslag op de dienstverlening.

Wat de DAC's aangaat brengt de besparing op het krediet de uitbetaling van de lopende arbeidsovereenkomsten binnen het DAC niet in gevaar. Het resterende krediet is voldoende om alle uitgaven te dekken. Het DAC is een stabiel programma omdat er geen bijkomende toekenningen meer zijn, louter vervangingen. Er zijn ook geen gevolgen op het vlak van een mogelijke regularisatie. Indien bij het opstellen van een begroting of bij budgetcontrole blijkt dat een aantal arbeidsplaatsen worden overgeheveld, dan wordt het laatstgekende en effectief uitbetaalde jaarbedrag voor deze arbeidsplaatsen, in voorkomend geval verhoogd met de index, overgeheveld naar het bevoegdheidsdomein dat de uitbetaling in de toekomst op zich neemt. Zo werden sinds 1 januari 2006 24,3 VTE-betrekkingen geregulariseerd waarvoor de kredieten naar de betrokken bevoegdheidsdomeinen werden overgeheveld. Het huidige krediet staat een regularisatie in de toekomst dus niet in de weg.

c) In het kader van de operationele kredieten is er het engagement om verder te gaan met de uitbouw van ICT. Er is in de begroting echter wel in een besparing met 5 percent voorzien. Dit hoeft niet noodzakelijk een tegenstelling te zijn. Het lid wenst te weten waar men de accenten gaat leggen. Als er apparatuur moet vernieuwd worden dan kan men daar overigens niet omheen. Bij de begrotingscontrole is er sprake van een eenmalige stijging, te wijten aan de betaling van plots binnenkomende facturen. Men

moet er dus over waken dat men de engagementen kan waarmaken met het beschikbare budget.

De *minister* antwoordt dat voor het Departement WSE en Subsidieagentschap WSE de krimp van de ICT-budgetten het generiek opgelegde besparingsritme volgt. Voor het departement en agentschap stelt dat geen probleem voor de verdere uitvoering van hun ICT-investeringsprogramma. Reeds eind 2007 werd het grootste deel van het IT-investeringsbudget toegeleid naar dit programma. Doel van het programma is om de dienstverlening te verhogen door de administratieve lasten te doen dalen voor de klanten en inzetten op het verlagen van de interne beheerslast van de verschillende maatregelen door automatisering en vereenvoudiging van processen. Eind 2009 en verder in de loop van 2010 zullen de eerste efficiëntiewinsten kunnen gerealiseerd worden. Binnen het budget van 2010 zal er blijvend geïnvesteerd worden in het investeringsprogramma. Nog meer zal de focus komen te liggen op toepassingen die een grote efficiëntie- en effectiviteitwinst kunnen realiseren. Om de impact van de besparingen verder te minimaliseren, zal ook gekeken worden naar alternatieve raamcontracten binnen de Vlaamse Overheid (bijvoorbeeld VDAB IT-contract of het lidmaatschap van de federale Smals vzw) om zo de beste kwaliteit/leverancier te vinden aan de beste prijs. Ook SYNTRA stelt dat efficiencybesparingen mogelijk zijn op het vlak van ICT door een meer gecoördineerde aanpak van verschillende processen en door het gebruik maken van raamovereenkomsten van andere entiteiten van de Vlaamse gemeenschap.

d) Dezelfde opmerking geld voor de voorgestelde besparing van 2,5 percent op de lonen. Gaat men dat kunnen waarmaken? Is het contigent medewerkers dan groot genoeg dat men een vertraging in de aanwerving van nieuwe personeelsleden gaat kunnen opvangen? Gaat men die besparing realiseren door afvloeiingen? In kleine entiteiten (ERSV's, RESOC's) waar men met weinig personeel zit, kan men een dergelijke besparing al niet doorvoeren, omdat personeel dat vertrekt hoe dan ook moet worden vervangen.

De *minister* antwoordt dat wat het Departement WSE betreft de tewerkstellingseffecten ingeschat en afgewogen zijn tegen het personeelsplan. Door een gecombineerd effect van lineaire besparingen (min 2,5 percent en min 0,94 percent index augustus 2008) én het niet-verkrijgen van de vergrijzingskost (endogene groei) voor voorlopig 2009 en 2010 zal het departement voor 2010 over bijna 7 percent minder personeelskredieten beschikken (budget voor circa 6 tot 7 VTE, afhankelijk van rang). Dit heeft rechtstreekse gevolgen voor het personeelseffectief van het departement maar niet voor de personeelsleden. Door proactief een wervingsstop in te voeren vanaf het voorjaar van 2009 zal er geen effect zijn ten aanzien van de huidige personeelsleden. Door natuurlijk verloop worden momenteel een aantal functies niet ingevuld waardoor het verlies aan personeelskredieten kan worden gecompenseerd.

Het Departement WSE dient eind 2010 een nieuw personeelsplan op te maken. Dit zal gekoppeld worden aan de oefening rond het realiseren van aantoonbare efficiëntie en effectiviteitwinsten. Er zal strikt bewaakt worden dat het verlies van personeelsmiddelen kan samengaan met het op peil houden van goede dienstverlening voor alle klanten. Deze oefening zal gebeuren in nauw overleg met alle partners binnen het beleidsdomein.

Ook op de wedden van het VSAWSE is er een gecombineerd effect van lineaire besparingen en het niet-toekennen van de endogene groei. Er zullen geen personeelsleden worden ontslagen, maar bij elke uitdiensttreding of elke wijziging in het arbeidsregime van een personeelslid zal worden afgewogen of een vervanging haalbaar is binnen de budgettaire mogelijkheden.

Het agentschap SYNTRA Vlaanderen beschikt sedert aanvang 2008 over een goedgekeurd personeelsplan. De volledige implementatie hiervan kan een probleem vormen voor de vooropgestelde besparing. In dat geval zal het agentschap dit binnen de dotatie compenseren door een grotere besparing op de andere uitgaven. Uitgangspunt is dat aan de huidige tewerkstelling niet geraakt wordt en dat verdere optimalisatie van processen het mogelijk zouden moeten maken om het goedgekeurde personeelsplan niet volledig in te vullen of ingevuld te houden.

e) Het budget voor diversiteitplannen wordt gevoelig verminderd, alhoewel de doelstellingen op hetzelfde niveau worden behouden. De toelichting vermeldt dat in 2010 initiatieven zullen worden genomen om niet-gesubsidieerde diversiteitplannen op te zetten. Hoe ziet de minister dat? Een kritiek in het verleden op die diversiteitplannen was dat er nogal eens zaken werden gesubsidieerd die op het terrein niet direct het verschil maakten.

De *minister* antwoordt dat in 2010 de ambitieuze doelstelling van een aantal van 750 diversiteitplannen inderdaad behouden wordt. Dit is van groot belang omdat tegelijkertijd is afgesproken dat tegen 2020 alle ondernemingen in Vlaanderen een HR-beleid met oog voor diversiteit zullen voeren. Om het afgesproken groeipad van het Pact 2020 te kunnen realiseren, is het van belang versterkt in te zetten op het vraaggerichte EAD-instrumentarium (met daarin centaal het diversiteitplan) om de dubbele groei in de werkzaamheid van kansengroepen zoals voorzien in het Pact 2020 te realiseren en om tegen 2020 de kloof in de werkzaamheidgraad voldoende gedicht te hebben.

Toch diende het budget van de basisallocatie voor het beleid evenredige arbeidsdeelname en diversiteit (EAD) voor 2010 met ongeveer een half miljoen verminderd te worden. De EAD-programma-instrumenten die direct samenhangen met de inzet van personeel om dit beleid tot ontwikkeling en uitvoering te brengen, waaronder diversiteitconsulenten bij de structurele projecten van de sociale partners en de eigen organisatie van kansengroepen en de projectontwikkelaars EAD bij de RESOC/SERR, werden gespaard van het budgettaire ingrijpen. Hierop besparen zou de realisatie van de beleidsdoelstellingen immers rechtsreeks onder druk zetten.

Het vooropgestelde besparingsobjectief kan behaald worden door aanpassingen binnen de huidige regelgeving en maatregelen, zonder hierbij de recente engagementen in het gedrang te brengen en zonder te raken aan het aantal diversiteitplannen.

Een beperkte besparing op het kader van de diversiteitprojecten (ter ontwikkeling van methodieken en ter ondersteuning van ervaringsuitwisselingen) is een haalbaar gegeven. Dit levert in 2010 maximaal een minderuitgave van 200.000 euro op.

In de protocols met de sociale partners, in de eerste plaats de vakbonden, wordt voorzien dat jaarlijks in 600 organisaties met een Ondernemingsraad of een Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk het debat wordt opgestart over het voeren van een (duurzaam) diversiteitbeleid. Men gaat er daarbij van uit dat dit op korte termijn resulteert in een concreet actieplan (diversiteitplan of ander) in 150 organisaties. Velen daarvan (een derde tot de helft) zullen in het verleden al een gesubsidieerd diversiteitsplan hebben afgesloten. Door deze niet-gesubsidieerde 'vervolgactieplannnen' (onder voorwaarden) ook mee te laten tellen voor het behalen van het Vlaamse objectief (750 organisaties op jaarbasis starten een diversiteitsplan op), kan met minder geld een zelfde resultaat behaald worden. Deze ingreep kan wellicht zelfs doorgevoerd worden zonder wijziging van de regelgeving, wanneer ze voldoet aan de normen die nu zijn bepaald voor meervoudige begeleiding door projectontwikkelaars EAD van de SERR/RESOC.

Het subsidiabel kader met betrekking tot de diversiteitplannen is precies omschreven. In het betreffende kaderbesluit staat een omschrijving van acties en initiatieven en dito uitgaven die in dit kader gesubsidieerd kunnen worden (zie bijlage 2 bij dit verslag). Dit in combinatie met het voldoen aan een aantal voorwaarden zoals aandacht voor openheid en naleven van goede praktijken binnen het te ontwikkelen diversiteitbeleid van de organisatie, het formuleren en opvolgen van streefcijfers met betrekking tot de instroom, doorstroom, opleiding en/of retentie van kansengroepen in het bedrijf/de organisatie. Prioritaire kansengroepen daarbij zijn: allochtonen, personen met een arbeidshandicap en 50-plussers.

Dit wordt grondig nagegaan. Per aangevraagd en ingediend diversiteitplan wordt een advies (positief of negatief) door de subregionale sociale partners in de SERR gegeven, dat vooral een toets naar de inhoud van het plan betekent. De Vlaamse regelgeving vormt hiervoor het kader. Daarnaast geeft het Departement WSE een gefundeerd advies over elk plan, waarbij gekeken wordt naar het inhoudelijk en financieel kader. Zijn beide adviezen positief, dan heeft het departement de bevoegdheid om namens de minister een subsidiebesluit op te maken. Zijn de adviezen niet eensluidend, dan beslist de minister tot het al dan niet verlenen van een subsidie voor het plan. Elke subsidie wordt pas na de uitvoering en wederom na een advies van de subregionale sociale partners en na een controle door het departement uitgekeerd. Steekproefsgewijs wordt elk jaar bovendien nog een aantal organisaties en bedrijven met een diversiteitplan bezocht door de Vlaamse sociale inspectie.

f) Het onderdeel MVO krijgt een gevoelige besparing opgelegd. Men gaat van 5.157.000 euro naar 661.000 euro. Hoe wordt dat verklaard? Wat gaat men in de praktijk nog kunnen doen met het overgebleven budget ?

De *minister* antwoordt dat de MVO-basisallocaties waaronder de hier bedoelde allocaties JE3303 B 2009 JB0 JE101 in de begroting 2010 (subsidies MVO) niet onder de bevoegdheid van de minister van Werk vallen, maar wel onder die van zijn collega bevoegd voor sociale economie. Het komt collega Freya Van den Bossche dus toe om hierop te antwoorden.

g) Een aantal eenmalige maatregelen zoals de overbruggingspremie valt weg medio 2010. Er is de vrees dat dat gevolgen zal hebben voor de arbeidsmarkt en voor de binnenlandse consumptie. Bij de aanmoedigingspremie zijn de landingsbanen in de social profit de drijvende motor. Die landingsbanen hangen samen met de lopende cao's en met de demografie van de sector. Er wordt dus veel gebruikgemaakt van de landingsbanen. Er kan in dat budget dus in feite weinig worden bijgestuurd, tenzij men ingrijpt op de regelgeving. Is de minister dat van plan? Ook in de privésector zal men overigens in het licht van de crisis meer en meer van dit soort systemen gebruik gaan maken om ontslag te vermijden. Is een stijging van 8 percent dan wel realistisch en niet te weinig?

De *minister* antwoordt dat het wegvallen van de overbruggingspremies vanaf 1 juli 2010 zich budgettair vertaald heeft in een verlaging van het krediet voor deze maatregel van 15.000.000 euro naar 6.500.000 euro. Samen met de 14.119.000 euro voor de 'gewone' aanmoedigingspremies privésector geeft dit een krediet van 20.619.000 euro.

Bij de raming werd rekening gehouden met de thematische verloven: er werd een raming gemaakt gebaseerd op de verwachte stijging waarbij ook rekening werd gehouden met de verschillen in premiebedrag. De landingsbanen betreffen 17 percent van het totale aantal aanmoedigingspremies in de social profit, het zorgkrediet omvat 74 percent. De stijging ten opzichte van 2008 bedroeg bij de landingsbanen voor de eerste drie kwartalen van 2009 7 percent en 13 percent bij het zorgkrediet.

h) Over het Herplaatsinsfonds signaleert het Rekenhof dat daarin langs de ene kant te weinig geld is uitgetrokken voor de VDAB en langs de andere kant te veel bij de overboeking van het Herplaatsingsfonds. Wat is het netto-effect op de begroting van de VDAB, gezien de opmerking van het Rekenhof?

De *minister* antwoordt dat de dotatie aan het Herplaatsingsfonds zich voor het begrotingsjaar 2009 beperkt tot 128.000 euro of het bedrag dat in 2009 voor vastleggingen 2009 werd uitbetaald. Het saldo van de dotatie (4.465.000 euro min 128.000 geeft 4.337.000 euro) werd ingeschreven bij de VDAB (zie dotatie arbeidsbemiddeling begrotingsallocatie JD 4104 B).

Het Herplaatsingsfonds sloot het begrotingsjaar 2008 af met een positief resultaat van 12.497.000 euro. In 2009 werd 260.000 euro rechtstreeks aan curatoren uitbetaald en 203.000 euro via de VDAB. Er werd 67.000 euro ontvangen uit terugvorderingen. Dit geeft een positief eindresultaat van 12.229.000 euro, dat wordt overgedragen aan de schatkist (zie bijlage 3).

Met betrekking tot het effect op de VDAB-begroting kan het volgende gesteld worden op basis van de betaalkredieten op jaarbasis voor de overgang van het Herplaatsingsfonds naar de VDAB, was oorspronkelijk bij de VDAB een krediet 2009 uitgetrokken van 4.465.000 euro. Om technische redenen (bedragen gestort in 2008 door het Herplaatsingsfonds aan de VDAB voor VDAB-uitgaven in 2009, betalingen nog door het Herplaatsingsfonds in 2009 voor de overdracht aan de VDAB op 1 maart 2009) is het uitgavenkrediet in de uitgavenbegroting VDAB 2009 uiteindelijk 5.420.000 euro geworden. De opmerkingen van het Rekenhof over de dotatie zijn van technische aard. Op dit ogenblik wordt er geen enkel probleem verwacht om met de kredieten de werkelijke uitgaven te kunnen betalen. De werkelijke uitgaven op 20 november 2009 ten laste van de VDAB-begroting 2009 bedroegen 1.798.000 euro. Gezien de economische crisis en een mogelijke stijging van het aantal dossiers wordt het krediet in de VDAB-begroting gehandhaafd en wordt de evolutie van de werkelijke uitgaven nauwgezet opgevolgd.

i) Bij de VDAB-begroting valt het op dat er een tamelijk grote stijging is voor de uitgaven aan derden. Wat is daarvan de reden? Men gaat van 50 miljoen euro in 2008 naar 76 miljoen euro in 2010.

De *minister* antwoordt dat in vergelijking met de werkelijke uitgaven tot 2008 er inderdaad een sterke toename is van de kredieten voor samenwerking met derden:

49.042.000 euro werkelijke uitgaven 2008;

73.010.000 euro in de ontwerpbegroting 2009;

80.774.000 euro in de aanpassing van de begroting 2009;

76.739.00 euro in de ontwerpbegroting 2010.

Er zijn hiervoor meerdere verklaringen te geven:

– De tender sluitende aanpak (curatieve doelgroep) was in 2008 in een eindfase en de uitgaven waren in dat jaar beperkt tot 1,5 miljoen euro. De nieuwe tenders (jeugdwerkloosheid, centrumsteden en andere) waren in een opstartfase of nog niet begonnen.

– Vanaf 2008 verliep de ESF-tender via de VDAB en de VDAB-begroting. Ook deze tender was in 2008 nog niet op kruissnelheid.

– In 2009 is de overdracht gebeurd van het Herplaatsingsfonds naar de VDAB, wat een stijging met zich meebracht van de kredieten aan derden voor outplacement.

– Ook in 2009 zijn er eenmalige Europese restmiddelen toegevoegd aan de VDAB-begroting. De overeenkomstige uitgavenkredieten voor een totaal van 5,1 miljoen euro zijn grotendeels aan de kredieten voor derden toegevoegd (anti-recessiebeleid, havenactieplan, sectorprogrammatie).

j) Er wordt 1,3 miljoen euro provisie ingeschreven voor een cao. Is het mogelijk daarop een percentage te plakken voor wat dat betekent tegenover de huidige loonkost, zodat de onderhandelingsmarge kan worden ingeschat?

De *minister* antwoordt dat in 2009 de personeelskredieten ongeveer 225 miljoen euro bedragen. De meeste uitgaven betreffen statutair en contractueel personeel die het sociaal akkoord voor ambtenaren volgen. Voor het instructiepersoneel (globale uitgaven ongeveer 68 miljoen euro) wordt een cao op het niveau van de VDAB onderhandeld en voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Om niet vooruit te lopen op de onderhandelingen was nog geen bedrag opgenomen in de ontwerpbegroting 2009. Vanuit Begroting in overleg met de VDAB was gesteld dat de benodigde kredieten voor de engagementen van de nieuwe cao instructiepersoneel proportioneel van éénzelfde grootte-orde dienden te zijn als de meeruitgaven voor het sociaal akkoord voor ambtenaren. Dit werd berekend op 1,3 miljoen euro. Ondertussen is de cao afgesloten, goedgekeurd door de Vlaamse Regering en opgenomen in een algemene basisallocatie voor provisies in de Vlaamse begroting, samen met de middelen voor het sociaal akkoord. Enkel omdat de herverdeling naar een basisallocatie van de VDAB nog niet gebeurd is, staat dit vermeld als een te verwachten provisie in de VDAB-begroting.

De heer *Jan Laurys* vraagt om verduidelijking bij enkele basisalloacties.

a) Basisallocatie JB101 provisioneel krediet (adequate aanpak van problemen betreffende de werkzekerheid). In de derde begrotingscontrole 2009 is een bedrag uitgetrokken van 5.893.000 euro, in de begroting 2010 wordt dit op 0 gebracht, omdat dat een éénmalige provisie was. Deze basisallocatie wordt echter aangehouden, omdat men extra middelen zou kunnen uittrekken als de crisis blijft voortduren. De minister zou in de toelichting hebben gezegd dat deze kredieten in 2009 niet zijn opgebruikt en dat die via een begrotingsruiter zouden worden overgedragen. Over hoeveel geld gaat het dan en waar gaat het naartoe?

De *minister* antwoordt dat met de derde begrotingscontrole 2009 een nieuwe provisie wordt aangelegd JB 0111 B waarop onderbenutting op budget Werk van 2009 wordt gebufferd. Er is geen noodzaak om deze provisie effectief al te gaan verdelen en benutten in 2009. Decreetsbepalingen in het Uitgavendecreet van de derde begrotingscontrole 2009 zorgen ervoor dat het onbenut provisiesaldo (in praktijk de hele provisie ten bedrage van 5.893.000 euro) wordt overgedragen naar de begroting 2010 en daar zal beschikbaar zijn voor herverdeling volgend jaar vanuit de provisie BA (hernummering 2010 maakt hiervan JB0 JB100). De middelen zullen ingezet worden voor financiering van maatregelen tot vrijwaring van de werkzekerheid.

b) Basisallocatie JD100 (algemene werkingskosten studies en onderzoek): het bedrag in de begrotingscontrole 2009 van 1.248.000 euro wordt in 2010 teruggebracht tot 398.000 euro. Dat heeft vooral te maken met de afschaffing van het project PIAAC (Programme for the International Assesment of Adult Competences). Volgens de toelichting gaat het om 850.000 euro. Heeft dit project zoveel gekost of zaten daar ook nog andere projecten in?

De *minister* antwoordt dat dit in 2009 allocatie JD 1222 B was en dat deze initieel 1.298.000 euro omvatte. Bij de derde begrotingscontrole 2009 werd hiervan eenmalig 50.000 euro overgedragen naar de SERV voor een onderzoek naar functionele behoef-

tes van het ervaringsbewijs. Vandaar komt het definitief vastleggingskrediet 2009 op 1.248.000 euro. Het budget 2009 bevatte echter tevens een eenmalig krediet (meegekomen met de initiële begroting 2009) ten bedrage van 750.000 euro voor een financiële bijdrage in het Vlaams luik van het PIAAC-onderzoeksprogramma van de OESO. Dit PIAAC of voluit Programme for the International Assesment of Adult Competences omvat een grootschalige survey waarvan het budget Werk hiermee de voorbereidende kosten draagt. De uitvoering van de survey wordt verder gedragen door het Vlaamse Onderwijsbudget. Vandaar het eenmalig karakter (2009) van deze middelen op het budget Werk.

Wat gebeurde er met het studiebudget in de BG 2010? Enerzijds verminderde het bedrag substantieel door wegvallen van de PIAAC-bijdrage, anderzijds werd de 50.000 euro in 2009 toegewezen aan de SERV teruggeplaatst. Samen met een forse generieke besparing wegens de kwalificatie als consultancy beperkte dit het budget tot 288.000 euro. Gezien dit te weinig was om het constant beleid te handhaven van het VIONA-luik binnen deze begrotingsallocatie, werd door interne modulatie van de besparing 110.000 euro teruggezet (extra besparing op facultatieve subsidie basisallocatie JD 3301 B). Dit alles betekent voor 2010 behoud van 398.000 euro voor de onderzoekfinancieringen in het kader van VIONA. Voor andere onderzoeksacties rest geen budget, maar het essentiële kon hierdoor worden gevrijwaard.

c) In basisallocatie BA JD 3301 van de derde begrotingscontrole 2009 (subsidies in het kader van het tewerkstellingsbeleid) wordt het bedrag verlaagd van 1.405.000 euro tot 1.029.000 euro. Daar wordt eigenlijk geen toelichting bij gegeven. Heeft dat te maken met het feit dat zuiver facultatieve subsidies in het kader van de budgettaire krapte niet meer kunnen worden toegekend?

De *minister* antwoordt dat de verlaging in 2009 zich verklaart als volgt: 300.000 euro wordt dit jaar niet meer toegewezen voor zuiver facultatieve en/of ad-hocsubsidieverlening, maar wordt gebufferd op provisie basisallocatie JD 0111 B en kan volgend jaar alsnog worden ingezet voor werkbehoudende maatregelen (zie vraag b). 42.000 euro diende eenmalig onder vorm van een bijkrediet voor vorige jaren geplaatst voor een saldobetaling aan een promotor van een dossier 2007 dat niet tijdig kon worden uitgekeerd. 34.000 euro ten slotte werd overgeheveld naar Onderwijs als eerste en zeer gedeeltelijke transfer van de overdracht van de opleidingen ervaringsdeskundigen in armoede van vzw De Link naar Onderwijs.

Over de evolutie van de basisallocatie en haar samenstelling in 2010 volgt hierbij, kan nog het volgende worden gezegd. De basisallocatie ‘subsidies in het kader van het tewerkstellingsbeleid’ (tot 2009 basisallocatie JD 3301 B) omvat middelen voor niet-gereglementeerde subsidieverlening. Kenmerkend voor deze eerder facultatieve uitgaven is dat er wisselende actievoeringen/projecten kunnen mee worden ondersteund die wegens hun specifiek beleidsrelevant karakter een maatschappelijke meerwaarde hebben. Door de verschillende ministers bevoegd voor werk werd deze begrotingspost vooral benut om werkgerelateerde acties die kaderen binnen de armoedeproblematiek te ondersteunen. De minister bevoegd voor sociale economie heeft van oudsher ook recht op een toewijzing op deze basisallocatie ten bedrage van 100.000 euro.

De Link vzw is historisch de enige constante begunstigde van deze basisallocatie. Deze vzw krijgt voor opleiding van ervaringsdeskundigen in armoede 584.000 euro. Deze financiering die beter thuishoort bij Onderwijs werd in twee etappes uit de begroting voor Werk overgeheveld en dit verklaart een vermindering met 34.000 euro in 2009 en nog eens 550.000 euro in 2010. Wat blijft in de begroting voor Werk is de tweede historisch herhaalde financiering van De Link vzw voor de begeleiding naar Werk van haar afgestudeerde ervaringdeskundigen. Daarvoor dient in 2010 een som van 181.000 euro gereserveerd te worden.

Het saldo voor 2010 kan dan als volgt worden berekend: van de 821.000 euro die restte na de overheveling naar Onderwijs werd in het kader van de generieke besparing 70.000 euro afgenomen en nog eens 309.000 euro extra bespaard voor interne modulatie van de besparing (199.000 euro ging naar de ERSV basisallocatie en 110.000 naar de studiebasisallocatie). Zo blijft er nog 442.000 euro over. Hiermee kan de Werkbegeleiding De Link gecontinueerd worden (181.000 euro) en blijft er nog 261.000 euro voor facultatieve subsidiëring van andere acties, onder andere door de minister van Sociale Economie, die na besparing hiervan nog 95.000 euro facultatief kan bestemmen.

d) Bij basisallocatie JD105 (subsidies voor bevordering van het levenslang leren) wordt geen toelichting gegeven. Er wordt wel gezegd dat er in 2009 een eenmalige verhoging was (van 100.000 euro naar 228.000 euro). Nu is er nog 95.000 euro uitgetrokken, maar daar wordt geen verklaring voor gegeven. Wat betekende die verhoging in 2009?

De *minister* antwoordt dat het budget voorzien op die allocatie (jaarlijks 100.000) steeds dient voor de aanwending van de financiering van innovatieve projecten op vlak van levenslang leren en loopbaanbeleid die nauw aansluiten bij de beleidslijnen uit de Competentieagenda. Het budget voor 2009 werd eenmalig verhoogd met 128.000 euro bij wijze van crisismaatregel uit de algemene middelen voor een specifiek project, namelijk 'bouwopleiding gedetineerden'. Dit project wil de werkzaamheid, werkbaarheid en inzetbaarheid van gedetineerden verhogen om hen op een duurzame manier te integreren in de maatschappij en in een sector die reeds enkele jaren kampt met een tekort aan geschoolde arbeidskrachten. De gedetineerden worden gestimuleerd om hun loopbaan opnieuw in handen te nemen en competenties te ontwikkelen om de beoogde overgang naar de arbeidsmarkt te vergemakkelijken. De middelen die binnen deze projectaanvraag worden gevraagd, zijn hoofdzakelijk bestemd voor het transitiemanagement en zorgen voor een duurzame tewerkstelling van ex-gedetineerden in knelpuntberoepen. Gezien de noodzaak tot verdere besparing vanaf 2010 viel het budget terug op het recurrent peil van 100.000 euro, waarop generiek 5 percent moest worden bespaard. Dus geeft dat per saldo nog 95.000 euro.

e) In de basisallocatie JD110 (internationale ontwikkelingsamenwerking) werd bij de begrotingscontrole 2009 nog een bedrag van 1 miljoen euro overgeheveld omdat dat nodig was voor het project 'Decent Work Programme' in Mozambique van het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking. Waarvoor dient het nu uitgetrokken bedrag op deze basisallocatie? Er is blijkbaar wel een besparing van 50.000 euro doorgevoerd. Zijn deze middelen al toegewezen aan een project?

De *minister* antwoordt dat de vorige Vlaamse ministers van Werk en van Ontwikkelingsamenwerking op 5 november 2008 een samenwerkingsovereenkomst ondertekenden met het oog op de financiële ondersteuning voor de jaren 2008 en 2009 van het Mozambique Decent Work Country Programme (DWCP) meer bepaald de 'Support'-projecten daarvan. Deze vormen op hun beurt een operationele vertaling van de 'Waardig Werk'-agenda van Internationale ArbeidsOrganisatie (IAO). De financiering beoogt de bevordering van de sociale dialoog en de ontwikkeling van vrouwelijk ondernemerschap alsook de bescherming van de rechten van vrouwelijke werknemers in Mozambique. Het project wordt ter plekke gecoördineerd door de IAO en mede opgevolgd door VAIS.

Vanuit de werkbegrotingen 2008 en 2009 werd aldus respectievelijk 800.000 euro en 1.000.000 euro naar de IAO getransfereerd via het hiertoe meest geëigende kanaal namelijk het VAIS. Gezien de budgetten via overhevelingsbesluit in de loop van beide jaren naar VAIS gingen, lijkt het alsof er geen budget is aangewend door Werk, wat natuurlijk wel zo is.

Er diende in de begroting 2010 generiek 5 percent te worden bespaard op deze basisallocatie, dus blijft er volgend jaar vanuit Werk nog 950.000 euro te besteden aan ontwikkelingsamenwerking. Er zal een nieuw project, niet noodzakelijk weer in samenwerking met de IAO, maar alleszins arbeidgerelateerd, gekozen worden om in 2010 deze middelen te bestemmen.

f) Bij basisallocatie JD112 (werkingskosten arbeidsbemiddeling VDAB) wordt vastgesteld dat bij de begrotingscontrole het bedrag van 258.602.000 euro dat werd voorzien in de initiële begroting, werd teruggebracht tot een bedrag van 239.756.000 euro. Dat is een groot verschil, waarbij geen toelichting wordt gegeven. Waar is dat geld naartoe? Gaat het om een teruggeschroefde eenmalige maatregel?

De *minister* antwoordt dat de reden van het terugbrengen van de dotatie 2009 VDAB voor de werkingsuitgaven van de Arbeidsbemiddeling van 258.602.000 euro naar 239.756.000 euro de volgende is:

In de oorspronkelijke ontwerpbegroting 2009 was voor de werkingsuitgaven arbeidsbemiddeling een bedrag voorzien van 258.602.000 euro. In een amendement op de ontwerpbegroting is beslist eenmalig de dotaties aan de VDAB te verminderen met 17 miljoen euro voor de financiering van maatregelen buiten de VDAB-begroting (zoals de sectorconvenanten). Tegelijk is toegestaan dat de VDAB positieve begrotingssaldi uit het verleden kon aanwenden ook voor 17 miljoen euro, zodat er geen impact was op de uitgavenkredieten van de VDAB (258.602.000 euro begrotingsontwerp 2009 min 17.000.000 euro vermindering maatregelen sectorconvenanten, Kringloopfonds, geeft 241.602.000 euro via het amendemnet op het begrotingsontwerp 2009).

Het actueel krediet 2009 hield eveneens rekening met een herverdeling van tijdelijke saldi voor de overbruggingspremies en een herverdeling in het kader van het Limburgplan (min 1.900.000 euro overbruggingpremies, plus 54.000 euro Limburgplan geeft 239.756.000 euro actueel krediet 2009).

In de derde begrotingscontrole 2009 wordt 246.639.000 euro uitgetrokken en in het begrotingsontwerp 2010 wordt dat 272.760.000 euro. Bij de bepaling van het krediet in de ontwerpbegroting 2010 is er onder andere opnieuw 17 miljoen euro toegevoegd aan de dotatie, omdat de vermindering in 2009 en de toelating tot 'intering' op vroegere overschotten eenmalig waren.

g) In dezelfde BA wordt volgens de toelichting in de derde begrotingscontrole 194.000 euro uitgetrokken voor een eenmalige herverdeling in 2009 naar Onderwijs voor de bouw van de Vlaamse Leer- en ervaringsbewijzendatabank (VLED). Hoever staat het daarmee? De heer *Laurys* vindt dit van belang in het kader van het EVC-beleid.

De *minister* antwoordt dat de bedoeling van de Vlaamse Leer- en ervaringsbewijzendatabank het verzamelen en ontsluiten van informatie is over het opleidingsniveau van de inwoners in Vlaanderen op een nieuw platform, en dit zowel op een individueel als op een geaggregeerd niveau. Het platform moet toelaten dat alle authentieke bronnen van opleidingsinformatie ontsloten worden voor iedereen die deze informatie nodig heeft en gemachtigd is om deze te consulteren. Deze informatie wordt vandaag door verschillende entiteiten, organisaties en overheden bijgehouden. Bovendien heeft elke organisatie zijn eigen methodiek ontwikkeld bij de opslag van dergelijke gegevens. De integratie van al deze gegevens uit de verschillende bronnen zal vanuit beleidsoogpunt een toegevoegde waarde bieden voor het opvolgen, vergelijken, evalueren van het huidige opleidingsniveau van de inwoners in Vlaanderen en zal het beleidsondersteunend werken van de verschillende betrokkenen vergemakkelijken.

De ontwikkeling van de VLED is een samenwerking tussen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming (OV), het beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE) en de Coördinatiecel Vlaams e-government (CORVE) die haar platform ter beschikking stelt. De managementcomités van OV en WSE kwamen overeen om de kosten voor de uitbouw van de VLED volgens een 50/50-verdeling te financieren. Voorlopig is hier een bedrag van ongever 850.000 euro voor geraamd. Binnen een protocol van samenwerking tussen beide beleidsdomein werd bepaald dat de VDAB en SYNTRA Vlaanderen hun aandeel in 2009 al overmaken aan het departement OV voor uitvoering van het project en dat het Departement WSE zijn aandeel via de eerste begrotingscontrole van 2010 zal overmaken.

Wat de planning betreft, wordt momenteel de functionele en technische analyse afgewerkt en ligt er een offerte voor voor de effectieve bouw van de basiscomponenten van de VLED. Deze basiscomponenten zullen in de tweede helft van 2010 opgeleverd worden. Vanaf dan zullen stelselmatig alle betrokken partijen die als authentieke bron fungeren aansluiten en hun informatie via de VLED ontsluiten.

h) Bij basisallocatie BA JD114 (tewerkstellingspremie) wordt er gesproken over een vermindering met 200.000 euro, maar volgens de toelichting gaat het tegenover het krediet voor 2008 om een veel grotere besparing van 9.500.000 euro. Heeft dat te maken met een onderbenutting van de tewerkstellingspremie? In elk geval is dit belangrijk in het kader van de discussie over de tewerkstelling van 50-plussers.

De *minister* antwoordt dat in de ontwerpbegroting 2009 voor de tewerkstellingspremies 50+ een bedrag van 26.500.000 euro was voorzien.

In het voorjaar 2009 is door de VDAB vanuit de evolutie van de uitgaven op dat ogenblik een raming gemaakt van de werkelijke uitgaven: 17.200.000 euro in 2009 en 20.000.000 euro in 2010. Vervolgens is er een herverdeling van kredieten gebeurd voor de financiering van de aanmoedigingspremies. (26.500.000 euro ontwerpbegroting 2009, min 9.300.000 euro aanmoedigingspremies geeft 17.200.000 euro aangepaste begroting 2009).

In de ontwerpbegroting 2010 is de herverdeling voor de aanmoedigingspremies teruggedraaid, de dotatie aangepast aan de verwachte uitgaven en een besparing opgenomen van 3.000.000 euro (voorlopig, in afwachting van het herbekijken van de premies en het bereik van de maatregel) (17.200 euro in begrotingsaanpassing 2009, plus 9.300.000 euro terugdraaien herverdeling aanmoedigingspremies, min 6.500.000 euro aanpassing van het krediet aan de toenmalige prognose werkelijke uitgaven, min 3.000.000 euro toepassing van de lineaire besparingen geeft 17.000.000 euro krediet in het begrotingsontwerp 2010).

De heer *Filip Watteeuw* vraagt hoe de minister denkt zijn engagementen inzake opleiding en loopbaanbeleid te kunnen waarmaken als er zo sterk bespaard wordt op de VDAB, onder andere op het vlak van outplacement.

Mevrouw *Lydia Peeters* sluit zich hierbij aan. Hoe kunnen de doelstellingen van de beheersovereenkomst van de VDAB worden gerealiseerd als er 23 miljoen euro wordt bespaard?

De *minister* antwoordt dat de VDAB dankzij efficïentie-winst de toenemende werkloosheid deels kan opvangen met de bestaande medewerkers en middelen. Momenteel kan de dienstverlening immers in geen geval afgebouwd worden, integendeel. Tevens zal de VDAB nagaan welke mogelijkheden er zijn om in de toekomst structureel minder uit te geven.

In de begroting 2010 zijn inkomsten en uitgaven in evenwicht gebracht door voor de besparing van circa 23 miljoen euro de volgende oplossingen te zoeken:

– 13 miljoen euro in de kredieten voor diverse tewerkstellingspremies (deze kredieten zullen mogelijks na onderzoek van de hoogte van de premies en bereik van de maatregelen worden aangevuld vanuit provisionele kredieten);
– 5 miljoen euro optimale aanwending van Europese middelen (ESF);
– 5 miljoen euro in de kredieten voor de eigen werking (in eerste instantie in onderbenutte kredieten, geleidelijk door besparing op communicatiekosten, diverse werkingskosten enzovoort).

Door het behoud van de personeelskredieten en een voorzichtig beleid voor vervanging van personeel, door het behoud van de meeste werkingskredieten en de kredieten voor tenders, sector- en projectprogrammatie, kan de dienstverlening in de kernopdrachten van de VDAB gevrijwaard blijven.

De heer *Robrecht Bothuyne* wijst op de onderbenutting bij de tewerkstellingsprogramma's van 4,5 miljoen euro in de begrotingsaanpassing 2009. Dit is niet terug te vinden in de begroting 2010. Betekent dat concreet dat dat budget wordt gecontinueerd op het lagere niveau, rekening houdend met de in 2009 vastgestelde onderbenutting? Over welke tewerkstellingsprogramma's gaat het hier eigenlijk? Is dat IBO en dergelijke?

De *minister* antwoordt dat de besparingen die in 2009 werden doorgevoerd op zich staan: zij mogen dus niet gecumuleerd worden bekeken met de besparingen die in 2010 werden doorgevoerd. Dat betekent dat de 4,5 mijoen euro onderbenutting in 2009 eerst werd teruggeplaatst op de respectievelijke basisallocaties, waarna voor 2010 een nieuwe analyse met betrekking tot een mogelijke besparing werd uitgevoerd.

De 4,5 miljoen euro die in 2009 wordt overgeheveld naar de bijzondere provisie tot vrijwaring van de werkzekerheid is samengesteld uit 2,5 miljoen euro vanuit de gesco's vzw's, 1,5 miljoen euro vanuit werkervaring en 0,5 miljoen euro vanuit de gesco's overheidsentiteiten.

Ook hier betreffen de verminderingen ramingen van onderbenuttingen. Zo werd in 2009 voor werkervaring een groeipad voorzien met 200 VTE. Voor de aanwerving van de toegekende VTE's beschikt de werkgever echter over een bepaalde aanwervingstermijn, wat betekent dat de kost niet onmiddellijk volledig gedragen wordt. Dit betekent dat de budgettaire kost voor deze extra VTE's zich in 2009 slechts gedeeltelijk zal vertalen.

Een tweede vraag van de heer *Bothuyne* gaat over SYNTRA. In de begrotingscontrole 2009 worden de engagementen die aan SYNTRA werden opgelegd gehonoreerd. SYNTRA werkt met een outputfinanciering. Er worden dus opleidingen gerealiseerd in functie van de doelstellingen die werden overeengekomen in de beheersovereenkomst. Dit wordt dan gehonoreerd met subsidies, die 1 à 2 jaar achteraf worden uitgekeerd. Er wordt voor 2010 echter voor 2,5 miljoen euro besparingen opgelegd aan SYNTRA Vlaanderen met daarbovenop nog eens een extra besparing van 490.000 euro. Wat is de verhouding tussen deze twee bedragen? Hoe moet die besparing effectief worden gerealiseer? SYNTRA Vlaanderen is in feite een heel kleine EVA met vooral statutair personeel en het grootste deel van de inkomsten van SYNTRA gaat dan ook naar personeelskosten en naar de uitgaven die nodig zijn om de door de beheersovereenkomst opgelegde resultaten te behalen. De minister stelt ook de doelstelling van 15 percent deelname aan vorming en opleiding, zoals opgenomen in het Pact 2020 en er zijn ook mooie ambities in verband met versterking van het competentiemanagement en opleidingen bij kmo's, waarbij ook de samenwerking met de VDAB en andere partners een belangrijke rol kan spelen. Daarom moet SYNTRA zeker de nodige middelen hebben om de doelstelling te helpen realiseren.

De *minister* antwoordt dat het agentschap SYNTRA slechts over één dotatie beschikt. Het leeuwenaandeel hiervan wordt besteed aan de enveloppen van de plaatselijke SYNTRA.

De 2.500.000 euro inkorting op de enveloppen van SYNTRA is de punctuele bijdrage van het SYNTRA-netwerk aan de algemene besparingsmaatregelen, zoals er ook punctuele besparingen werden opgelegd aan De Lijn, VRT enzovoort.

De enveloppen voor 2010 worden toegekend op basis van de door SYNTRA behaalde resultaten in het cursusjaar 2008-2009. Pas in de loop van december 2009 (indexering op basis van index van november 2009) zullen de eindcijfers van de berekening vastliggen. In het kader van de begrotingscontrole 2010 zal dan de situatie van de enveloppen voor de SYNTRA opnieuw bekeken worden.

De verder voorziene besparing met 490.000 euro is de bijdrage van SYNTRA Vlaanderen aan de algemene besparingsmaatregelen en het agentschap dient dit te realiseren via een inkorting op andere uitgaven inzake personeel, werking en activiteiten (zie ook de deelantwoorden met betrekking tot SYNTRA op de vragen van de heer Laurys inzake besparingen op ICT en weddenkredieten en hoe hun gevolgen worden opgevangen).

Ten slotte heeft de heer *Bothuyne* nog een vraag over de huisvesting van de VDAB in Antwerpen. Er wordt daarvoor 4.250.000 euro uitgetrokken. Ook SYNTRA heeft in Antwerpen een huisvestingsprobleem. De minister focust sterk op de samenwerking tussen SYNTRA en de VDAB om tot 'open competentiecentra' te komen. Is het dan ook geen goed idee om beide instellingen ook op het vlak van hun huisvesting te laten samenwerken?

De *minister* antwoordt dat in het regeerakkoord en in de beleidsnota Werk inderdaad wordt gepleit voor open competentiecentra. Het is de bedoeling om bij nieuwe projecten te overleggen met potentiële partners waaronder SYNTRA en de VDAB, maar ook de centra voor volwassenenonderwijs en mogelijk ook private partners en om met hen opportuniteiten te onderzoeken voor het gezamenlijk gebruik van infrastructuur. De minister gaf in dit verband dan ook opdracht om te onderzoeken of een gemeenschappelijke huisvesting voor de VDAB en SYNTRA in Antwerpen mogelijk is.

IV. BEVOEGDHEID SOCIALE ECONOMIE VAN DE MEVROUW FREYA VAN DEN BOSSCHE, VLAAMS MINISTER VAN ENERGIE, WONEN, STEDEN EN SOCIALE ECONOMIE

Voor wat de bespreking in de commissie Economie betreft, omvat de bevoegdheid Sociale Economie de volgende bepalingen:

A. In het ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009:

Decreetsbepalingen: artikel 10 (begrotingsprogramma JE);

Begrotingstabel – afdeling I: programma's JA en JE.

B. In het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010:

Decreetsbepalingen: artikel 12 (entiteit JC0 programma JE200 tot JE209);

Begrotingstabel – afdeling I: entiteit JB0 (programma JA), entiteit JC0 (programma's JA, JE).

Minister Van den Bossche wordt bij deze bespreking vervangen door mevrouw Ingrid Lieten.

1. Toelichting door de minister

1.1. Inleiding

In haar inleiding gaat de *minister* kort in op de krijtlijnen voor deze legislatuur. Zij komt daar uitgebreider op terug bij de bespreking van de beleidsnota die aansluit op deze begrotingsbespreking.

Wie werkt, heeft een inkomen en krijgt de kans om zelf zijn toekomst vorm te geven. Werk opent iemands wereld en zorgt voor sociale contacten. Wie werkt, krijgt respect en zelfvertrouwen. Iedereen zou dan ook evenveel kans moeten hebben op een duurzame job, onafhankelijk van scholing, achtergrond, fysieke of psychische mogelijkheden. Echter, voor sommige mensen blijft de afstand tot de arbeidsmarkt te groot en is blijvende aandacht noodzakelijk. Sociale economie biedt deze mensen een kans op volwaardig werk, werk op maat, werk in functie van hun mogelijkheden. Tijdens deze legislatuur wil de minister blijven bouwen aan een socialere economie die duurzame tewerkstellings- en inschakelingskansen op ieders maat biedt. Die ambitie wordt ondersteund door het Pact 2020 dat een werkzaamheidsgraad van 70 procent vooropstelt.

De komende jaren investeert de minister in extra duurzame jobs, in de versterking van werkzekerheid voor kwetsbare mensen, in innovatie, in kansen die de sociale economie biedt, een investering in het potentieel dat vandaag nog niet benut wordt.

Het welslagen ervan berust op een gedeelde verantwoordelijkheid: zowel van de overheid als van de bedrijven vergt het inspanningen om de toekomstige mogelijkheden te zien van mensen die niet het verwachte rendement halen. Toch is de minister ervan overtuigd dat de inspanningen lonen. Investeren in sociale economie is zorgen voor een perspectief op lange termijn, is investeren in de samenleving, is een hefboom voor anders ondernemen.

1.2. De derde begrotingscontrole 2009

Het totale budget voor sociale economie na de derde begrotingscontrole bedraagt in 2009 333,8 mijoen euro aan niet-gesplitste kredieten, 500.000 euro aan gesplitste kredieten.

Wat de ontvangsten voor 2009 betreft, zijn er twee grote wijzigingen ten opzichte van de initiële begroting. In het kader van het samenwerkingsakkoord Sociale Economie is er een hogere ontvangst omdat de federale bijdrage voor de jaren 2006 en 2007 pas recent werd gestort, de bijdrage 2008 moet nog gestort worden.

Er zijn anderzijds geen ontvangsten vanuit de nv T-groep omwille van de economische crisis. Er worden immers minder interim-contracten afgesloten waardoor de dividenden vanuit nv T-groep in 2009 nihil zijn.

De uitgaven 2009 voor de niet-gesplitste kredieten verminderen met 2,1 miljoen euro ten opzichte van het actuele krediet.

Dat bedrag van 2,1 miljoen euro omvat:
– het toevoegen van index uit de indexprovisie bij de beschutte werkplaatsen (plus 1,7 miljoen euro);
– het overhevelen van een bedrag vanuit Welzijn voor buurtgerichte kinderopvang (plus 0,237 miljoen euro);
– lagere uitgaven door het niet-ontvangen van de dividendeninkomsten;
– het verminderen van krediet voor lokale diensteneconomie (min 4 miljoen euro) wegens ingeschatte onderbenutting.

De investeringsuitgaven – gesplitste kredieten verminderen met 1 miljoen euro. Deze verminderingen hebben geen effect op de effectieve tewerkstelling maar zijn gebeurd op basis van een raming van de onderbenutting.

Bij de gesplitste kredieten is de daling voornamelijk te wijten aan het niet-doortrekken van het eenmalige initiatief in 2009 voor opstartkosten gezinsvriendelijke initiatieven zoals ook oorspronkelijk werd voorzien.

De daling bij de variabele kredieten laat zich verklaren door het niet-ontvangen van de dividenden nv T-groep waardoor er ook geen uitgaven kunnen gebeuren.

In bijlage 4 bij het verslag wordt een tabel toegevoegd met vermelding van alle bewegingen in plus of min voor alle basisallocaties.

1.3. Begroting 2010

Het totale budget voor sociale economie bedraagt in 2010 326 miljoen euro aan niet-gesplitste kredieten, 1,5 miljoen euro aan gesplitste kredieten en 2,5 miljoen euro aan ordonnanceringskredieten.

De visie met betrekking tot de ontvangsten T-groep 2009 (namelijk geen dividenden vanuit de nv T-groep) wordt ook voor de ontvangsten 2010 aangehouden. De ontvangsten vanuit het samenwerkingsakkoord worden terug op een jaarritme gebracht.

De uitgaven in 2010 liggen lager dan in 2009.

Wat de niet-gesplitste kredieten betreft zijn er volgende verminderingen:
– eenmalige vermindering bij lokale diensteneconomie en ondersteuningsmaatregelen (3 miljoen euro), weliswaar na herstel van de verminderingen 2009;
– invoegbedrijven (0,5 miljoen euro) op basis van een raming van de onderbenutting;
– de middelen Limburgplan (2006-2009) worden niet langer voorzien;
– de middelen energiebesparende maatregelen blijven voorlopig provisioneel.

Daarnaast worden de binnen het VIA-akkoord afgesproken kredieten toegevoegd bij de beschutte en sociale werkplaatsen (bij de sociale werkplaatsen wordt het krediet hierdoor met 1,2 miljoen euro verhoogd, bij de beschutte werkplaatsen met bijna 2 miljoen euro). Het VIA-akkoord heeft betrekking op drie thema's: uitbreidingsbeleid, verhoging van de koopkracht (eindejaarspremie) en verbetering van de kwaliteit (managementsondersteuning). De uitvoering van het akkoord loopt van 1 januari 2006 tot 31 december 2011 voor het luik uitbreidingsbeleid en van 1 januari 2006 tot 31 december 2010 voor de luiken koopkracht en kwaliteitsverbetering.

De beschutte werkplaatsen blijven de belangrijkste sector binnen de bevoegdheid Sociale Economie met een krediet in 2010 van 228.117.000 euro. Dit is natuurlijk niet te verwonderen: met deze middelen worden 14.000 doelgroepwerknemers en 2000 omkaderingspersoneelsleden gesubsidieerd.

Tot slot is het belangrijk te stellen dat het voorziene groeipad 2010 voor het beleidsdomein 2010 momenteel nog onderwerp is van onderhandelingen met de sociale partners. Deze onderhandelingen moeten leiden tot een werkgelegenheidsakkoord dat ook voor de sociale economie een groei zal betekenen. Vandaag is het echter nog onduidelijk hoe veel deze groei voor sociale economie zal bedragen.

2. Bespreking

De heer *Chris Janssens* vindt dat Werk en Sociale Economie zo verweven zijn dat de bevoegdheden beter bij één minister zouden zitten. Het is hem opgevallen dat noch in de derde begrotingsaanpassing 2009 noch in de begroting 2010 dividenden van de nv T-groep als ontvangsten zijn opgenomen. Het lid vraagt meer uitleg.

In de derde begrotingsaanpassing 2009 staat een bedrag van 128.000 euro ten gunste van het Vlaams Subsidieagentschap Werk en Sociale Economie voor de uitbetaling van nog verschuldigde subsidies voor sociale lonen en lasten aan een aantal werknemers uit de beschutte werkplaatsen. Het betreft de periode 1995-2000. Welk geschil ligt aan de basis van deze juridische procedure, vraagt het lid.

Minister *Ingrid Lieten* antwoordt dat bij de oprichting van het Fonds ter Bevordering van de Sociale Economie geen kapitaal was ingeschreven in de begroting. Als alternatief werd er toen voor geopteerd om de jaarlijkse dividenden van de T-groep aan te spreken. Maar door het effect van de crisis op de uitzendsector worden voor 2009 en 2010 geen dividenden verwacht. Het bedrag van 457.000 euro na de derde begrotingscontrole 2009 betreft het niet-benutte saldo van 2008.

Bij de derde begrotingscontrole 2009 wordt vanuit de basisallocatie JE 3205 C een bedrag van 127.723,84 euro (afgerond: 128.000 euro) overgeheveld naar de basisallocatie CF 4101 B van het Vlaams Fonds voor Lastenverdelging. Dit bedrag vertegenwoordigt het aandeel van het VSA WSE voor kosten ontstaan ingevolge een rechtsgeding rond het uitbetalen van subsidies voor lonen en sociale lasten voor een aantal werknemers uit de beschutte werkplaatsen voor de periode 1995-2000 door het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap. Bij de begroting 2010 wordt dit bedrag teruggeplaatst.

De besparingen binnen het beleidsdomein Sociale Economie lopen parallel met de algemene bezuiniging, maar er werd niet lineair bespaard op de tewerkstelling van de doelgroep, onderstreept de minister. De eenmalige verminderingen in 2010 ter waarde van in totaal 3,5 miljoen euro betreffen ingeschatte onderbenutting en niet-uitgegeven middelen. Wat de toekomstige groei betreft, is het werkgelegenheidsakkoord in volle voorbereiding. Er werd door de regering bij de sociale partners aangedrongen om een voldoende groot deel aan de sociale economie te wijden.

V. INDICATIEVE STEMMING

De aan de commissie toegewezen bepalingen van het ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009 worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen voor en 5 stemmen tegen.

De twee amendementen van de dames Fientje Moerman, Lydia Peeters en Patricia Ceysens bij het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010, worden bij indicatieve stemming verworpen met 5 stemmen voor en 8 stemmen tegen. Het ontwerp van decreet wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen voor en 5 stemmen tegen.

De voorzitter,

Patricia CEYSENS

De verslaggevers,

Robrecht BOTHUYNE

Sonja CLAES

Frank CREYELMAN

Johan DECKMYN

Martine FOURNIER

Koen VAN DEN HEUVEL

Filip WATTEEUW

BIJLAGEN

Bijlage 1 Aanmoedigingspremie

1. Aanmoedigingspremies Social Profit

Raming uitgaven 2009

Parameters voor de raming 2009

– aantal gunstige dossiers 2008: 5.458 en 6.278 verwacht in 2009

– verdeling naar type krediet: 74%, 2%, 7%, 17%

– kostprijs per gunstig dossier zie tabel

	Verdeling naar type krediet	Gemiddeld bruto maandbedrag	Gemiddeld aantal te betalen maanden per jaar	Gemiddelde geschatte kost per dossier per jaar
zorgkrediet	**74%**	285	4,5 maanden	1.282
opleidingskrediet	**2%**	143	5 maanden	716
loopbaankrediet	**7%**	248	4 maanden	996
landingsbaan	**17%**	230	6 maanden	1380

De totale kost voor 2009 bestaat enerzijds uit de nieuwe dossiers waarvan de kostprijs wordt berekend volgens het aantal verwachte aanvragen en de prijs per type krediet, en anderzijds uit de lasten uit het verleden komend van de lopende landingsbanen.

Raming kost nieuwe dossiers 2009

	Gunstige dossiers	Gemiddelde kost	Totale kost
zorgkrediet	6.278*0,74 = 4.645	1282	5.954.082
opleidingskrediet	6.278*0,02 = 126	716	90.266
loopbaankrediet	6.278*0,07 = 439	996	437.244
landingsbaan	6.278*0,17 = 1.068	1380	1.473.840
Totaal			7.955.432

De kostprijs voor nieuwe dossiers wordt geraamd op **7.956.000 euro**.

Kostprijs landingsbanen

Tot en met 2008 werden er 4.165 landingsbanen toegekend. Naar kostprijs toe betekent dit dat deze 4165 lopende landingsbanen (toegekend in 2008 en voorgaande jaren) als lasten uit het verleden worden meegenomen in 2009 en dat hiervoor gedurende 12 maanden een premie moet worden toegekend.

4.165 gunstige dossiers x 230 euro per maand x 12 maanden = 11.495.400 euro, afgerond **11.500.000 euro.**

Totale kostprijs 2009: 7.956.000 + 11.500.000 = **19.456.000 euro.**

2. Raming uitgaven 2010

Parameters voor de raming 2010

– aantal gunstige dossiers verwacht in 2010: 7.030

– verdeling naar type krediet: 74%, 2%, 7%, 17%

– kostprijs per gunstig dossier zie tabel

	Verdeling naar type krediet	Gemiddeld bruto maand-bedrag	Gemiddeld aantal te betalen maanden per jaar	Gemiddelde geschatte kost per dossier per jaar
zorgkrediet	**74%**	285	4,5 maanden	1.282
opleidingskrediet	**2%**	143	5 maanden	716
loopbaankrediet	**7%**	248	4 maanden	996
landingsbaan	**17%**	230	6 maanden	1380

De totale kost voor 2010 bestaat enerzijds uit de nieuwe dossiers waarvan de kostprijs wordt berekend volgens het aantal verwachte aanvragen en de prijs per type krediet, en anderzijds uit de lasten uit het verleden komend van de lopende landingsbanen.

Raming kost nieuwe dossiers 2010

	Gunstige dossiers	Gemiddelde kost	Totale kost
zorgkrediet	7.030*0,74 = 5.202	1281	6.668.315
opleidingskrediet	7.030*0,02 = 141	716	100.726
loopbaankrediet	7.030*0,07 = 492	979	481.623
landingsbaan	7.030*0,17 = 1.195	1380	1.649.100
Totaal			**8.899.764**

De kostprijs voor nieuwe dossiers wordt dus geraamd op 8.900.000 euro.

Kostprijs lasten uit verleden: landingsbanen

Tot en met 2009 zullen 4.669 landingsbanen toegekend zijn. Naar kostprijs toe betekent dit dat voor deze 4669 lopende landingsbanen (toegekend in 2009 en voorgaande jaren) gedurende 12 maanden eveneens een premie moet worden toegekend.

4.669 gunstige dossiers x 230 euro per maand x 12 maanden = 12.886.440 euro. De kostprijs voor de lopende dossiers landingsbanen wordt dus geraamd op 12.886.000 euro.

Totaal krediet 2010: 8.900.000 + 12.886.000 = 21.786.000 euro, verminderd met een besparing van 330.000 euro geeft dit een krediet van 21.456.000 euro.

2. Aanmoedigingspremies privé-sector

Raming uitgaven 2009

Parameters voor de raming 2009

– aantal gunstige dossiers verwacht in 2009: 29.278

– verdeling naar type krediet: 99%, 1%

– kostprijs per gunstig dossier zie tabel

	Verdeling naar type krediet	Gemiddeld bruto maandbedrag	Gemiddeld aantal te betalen maanden per jaar	Gemiddelde geschatte kost per dossier per jaar
zorgkrediet	**99%**	108	4,1 maanden	442,8
opleidingskrediet	**1%**	129	5,7 maanden	735,3

Het krediet 2009 is dus **13.050.000 euro** (0,99 * 29.278 * 442,8 euro + 0,01 * 29.278 * 735,3 euro = 13.049.936,55 euro).

Raming uitgaven 2010

Parameters voor de raming 2010

– aantal gunstige dossiers verwacht in 2010: 32.205

– verdeling naar type krediet: 99%, 1%

– kostprijs per gunstig dossier zie tabel

	Verdeling naar type krediet	Gemiddeld bruto maandbedrag	Gemiddeld aantal te betalen maanden per jaar	Gemiddelde geschatte kost per dossier per jaar
zorgkrediet	**99%**	108	4,1 maanden	442,8
opleidingskrediet	**1%**	129	5,7 maanden	735,3

Het totaal krediet 2010 is dus 14.355.000 euro (0,99 * 32.205 * 442,8 euro + 0,01 * 32.205 * 735,3 euro = 14.354.573 euro), verminderd met een besparing van 236.000 euro of **14.119.000 euro**.

Zowel voor de social profit sector (74%) als voor de privé-sector (99%) worden de meeste aanvragen ingediend voor het zorgkrediet. De stijging van de aanvragen situeert zich dan ook bijna uitsluitend binnen dit type krediet.

Bijlage 2 Regelgeving diversiteitplannen

Overzicht van de acties die in het kader van een diversiteitplan voor subsidie in aanmerking kunnen komen:

Art. 3. Elk plan omvat een of meer van de volgende maatregelen en acties:

1° het doorlichten en optimaliseren van het selectie- en wervingsbeleid;
2° het doorlichten en optimaliseren van het onthaalbeleid;
3° het organiseren van coaching en interne begeleiding voor nieuwe medewerkers uit de kansengroepen;
4° het organiseren of laten organiseren van taalopleidingen, taalstages of cursussen Nederlands op de werkvloer;
5° het organiseren of laten organiseren van trainingen of opleidingen rond interculturele communicatie, het managen van verschillen of het tegengaan van alledaags racisme op de werkvloer;
6° het organiseren of laten organiseren van aangepaste opleidingen, gericht op de horizontale of verticale mobiliteit of op de retentie van leden van de kansengroepen binnen de organisatie;
7° acties rond competentiemanagement;
8° acties rond levenslang leren, loopbaandienstverlening en -ontwikkeling;
9° acties rond leeftijdsbewust personeelsbeleid;
10° het aanpassen van technische opleidingen aan de specifieke behoeften van een of meer kansengroepen;
11° het verhogen van de basiscompetenties inzake geletterdheid, inbegrepen multimediale en digitale geletterdheid;
12° het voorzien in redelijke aanpassingen voor de kansengroepen;
13° het opzetten van nieuwe rekruteringskanalen, gekoppeld aan actieve wervingsinspanningen die gericht zijn op de kansengroepen;
14° het voorzien in begeleide additionele stage- of werkervaringsplaatsen voor de kansengroepen;
15° het functioneren als voorbeeldonderneming binnen een regio of sector;
16° het voorkomen of remediëren van pestgedrag op het werk;
17° specifieke acties, gericht op bijzonder kwetsbare categorieën binnen de kansengroepen, inzonderheid op armen en ex-gedetineerden;
18° specifieke acties, gericht op minder zichtbare categorieën binnen de kansengroepen, inzonderheid op holebi's of mensen met hiv;
19° in samenhang met minstens een van de acties, vermeld in punt 1° tot en met 18°, het voorzien in een projectstructuur om het draagvlak te verbreden en het beleid inzake diversiteit en evenredige arbeidsdeelname te volgen en te sturen;
20° in samenhang met minstens een van de acties, vermeld in punt 1° tot en met 18°, en met de actie, vermeld in punt 19°, werken aan de interculturalisering of de diversifiëring van de dienstverlening of het klantenbestand van de organisatie;
21° in samenhang met minstens een van de acties, vermeld in punt 1° tot en met 18°, werken aan acties met oog voor het maatschappelijk verantwoord ondernemen, in het bijzonder de ontwikkeling van stakeholdermanagement en andere mensgerichte aspecten van het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Onder maatschappelijk verantwoord ondernemen wordt verstaan het ondernemen waarbij men in een permanente dialoog met iedereen die invloed uitoefent op of ondervindt van de onderneming (stakeholders) streeft naar een maximale toegevoegde waarde voor de onderneming, voor haar werknemers, voor de maatschappij en voor het milieu.

Bijlage 3 Herplaatsingsfonds

(in duizend euro)

UITGAVEN									
ESR CODE 2009	COFOG CODE	OMSCHRIJVING	UITVOERING 2008		BO 2009		3BC 2009		
			GVK	GOK	GVK	GOK	GVK	GOK	
		Hoofdstuk 1							
		Betalingen als gevolg van het uitvoeren van de statutaire opdracht							
33.01	10500	Toelagen in het kader van de herplaatsing van werknemers zoals gedefinieerd in artikel 3 van het decreet van 5 mei 1999		1.348	6.018	3.465		260	
41.1	00000	inkomensoverdracht aan de institutionele overheid						12.229	
41.4	00000	Inkomensoverdrachten aan een VOI (VDAB)		1.615	1.000	1.000	128	203	
		Totaal voor hoofdstuk 1		**2.963**	**7.018**	**4.465**	**128**	**12.692**	
03.22	00000	Over te dragen saldo		12.497		10.894			
		TOTAAL UITGAVEN	**0**	**15.460**	**7.018**	**15.359**	**128**	**12.692**	

Bijlage 4 Overzicht uitgavenbegroting en tewerkstelling sociale economie – 3de BC 2009 en INI 2010 (TOELICHTING PER ALLOCATIE IN AFZONDERLIJKE FICHES)

In duizend euro

BASISALLOCATIE	ACTUEEL KREDIET 2009	KREDIET 3de BC 2009	KREDIET BO 2010	AANTAL WERKNEMERS IN VOLTIJDSE EENHEDEN 2010	VERSCHIL
JE1239B / JB0 JE100 1211 Dienstencontracten MVO	204	201	201	nvt	Terugname index bij 3de BC 09
JE3303B / JB0 JE101 3300 Subsidies MVO	696	696	661	nvt	Besparing facultatieve subsidies bij BO 2010
JE0190C / JC0 JE200 0100 Initiatieven sociale economie (VRK)	1.700	457	0	nvt	457 = saldo aan VK 2008, geen dividenden in 2009 en 2010
JE3205C / JC0 JE201 3200 invoegeconomie en ondersteuningsmaatregelen	13.738	13.615	12.784	1.968	3de BC 09 - 128 éénmalige kost voor rechtsgeding BO 2010: + 128 (recuperatie), - 80 Limburgplan, - 879 onderbenutting
JE3307C / JC0 JE202 3300 sociale werkplaatsen	56.486	56.466	56.706	4.375	3de BC 2009 -20 bijkrediet* BO 2010 + 20, + 1.207 VIA, - 387 Limburgplan, - 600 energiebesparende maatregelen nog in provisie

JE3309C / JC0 JE204 3300 Lokale diensteneconomie vzw's en ondersteuningsmaatregelen	18.738	15.873	16.878	1.572	3de BC 2009: + 135 vanuit K&G, - 3000 onderbenutting, BO 2010 + 3000 recuperatie, -1.128 Limburgplan, - 525 energiebesparende maatregelen nog in provisie, - 342 vermindering
JE3404C / JC0 JE205 3300	224.971	226.695	228.117	16.048	3de BC 2009 + 1.724 index 2008, BO 2010 + 1.952 VIA, - 530 Limburgplan
JE4302C / JC0 JE 207 4332 lokale diensteneconomie lokale besturen en ondersteuningsmaatregelen	13.864	12.881	10.608	736	3de BC 2009 + 102 vanuit K&G, - 85 terugname index, - 1000 onderbenutting BO 2010 + 1000 recuperatie, - 198 Limburgplan, - 75 energiebesparende maatregelen nog in provisie, - 3000 onderbenutting
JE5210C / JC0 JE208 5210 Investeringsbijdragen bouw en uitrusting BW's en SW's (GVK))	1.567	536	1.458	nvt	3de BC 2009 – 1031 onderbenutting, BO 2010 + 1000, - 78 vermindering

JE5211C / JC0 JE209 5210 Nationale Loterijmiddelen voor investeringsuitgaven BW's en SW's	362	453	344	nvt	3de BC 2009 resterende 20% wordt toegevoegd, BO 2010 80% toegewezen cfr. vorige jaren, -18 onderbenutting
JE8101C / JC0 JE210 8142 Kapitaalparticipatie kringloopfonds	7.000	7.000	0		Participatie in het Sociaal Investeringsfonds (SIFO) binnen de PMV. BO 2010 vanuit de dividenden NV T-groep geen ontvangst geraamd
TOTAAL	336.059 NGK, 1.567 GVK, 1.700 VRK	333.880 NGK 536 GVK 457 VRK	326.299 NGK 1.458 GVK 0 VRK	24.699	

*Het betreft subsidiebesluiten periode 2007-2008 waarvoor de afrekening in het begrotingsjaar 2008 niet tijdig kon gebeuren.
NGK: niet-gesplitste kredieten = alle kredieten, tenzij anders vermeld/GVK: gesplitste kredieten/VRK: variabele kredieten
De BA's JE1239B / JB0 JE100 1211 en JE3303B / JB0 JE101 3300 worden beheerd door het Departement WSE, de overige door het VSAWSE (o.a.325.437 Keuro NGK).

LIJST VAN AFKORTINGEN

Actiris	Brusselse dient voor arbeidsbemiddeling
BAN	Business Angel Netwerk
BBB	Beter Bestuurlijk Beleid
bbp	bruto binnenlands product
bbrp	bruto binnenlands regionaal product
BEA	Budget voor Economisch Advies
BLEU	Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
BND	Buurt - en Nabijheidsdienst
BOF	Bijzonder Onderzoeksfonds
BRIC	Brazilië, Rusland, India en China
bso	beroepssecundair onderwijs
BVR	Besluit van de Vlaamse Regering
BW	Beschutte Werkplaatsen
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CBO	Centrum voor Beroepsopleiding voor personen met een handicap
CFO	Centraal Financieringsorgaan
CIP	Europees Kaderprogramma voor Concurrentievermogen en Innovatie
CSB	Centrum voor Sociaal Beleid
CSR	Communautaire Strategische richtsnoeren
DAC	Derde Arbeidscircuit
DAEB	Diensten Algemeen Economisch Belang
Dimona	Déclaration Immédiate/Onmiddellijke Aangifte
DKC MVO	Digitaal Kenniscentrum Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
DWCP	Decent Work Country Programme
EAD	Evenredige Arbeidsdeelname
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EIF	Europees Investeringsfonds
ENA	Economisch Netwerk Albertkanaal
ERSV	Erkende Regionale Samenwerkingsverbanden
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
EVA	Extern Verzelfstandigd Agentschap
EVC	Elders Verworven Competenties
EWI	(departement) Economie, Wetenschap en Innovatie
Federgon	Federatie van Partners voor Werk, beroepsfederatie van de private arbeidsbemiddeling
FFEU	Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven
FIT	Flanders Investment & Trade, het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen
Flanders DC	Flanders District of Creativity
FOD	Federale Overheidsdienst
FOD WASO	Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
Forem	Waalse dienst voor arbeidsbemiddeling
FP	Federaal Participatiefonds
FvB	Fonds voor Vakopleiding in de Bouwnijverheid
FWO	Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek
GATS	General Agreement on Trade in Services
gesco	gesubsidieerde contractuelen
GFR	Geïntegreerde financieringsraad
GIBO	Gespecialiseerde Individuele Beroepsopleiding
GIMV	Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen

GIS	Geografisch Informatiesysteem
GPMI	GeIndividualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie
GRIP	Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een Handicap
HDI	Human Development Index
HIVA	Hoger Instituut Voor de Arbeid
HPF	Herplaatsingsfonds
HRM	Human Resources Management
IAO	Internationale Arbeidsorganistie
IBO	Individuele Beroepsopleiding
IFC	International Finance Corporation
IMEC	Interuniversitair Microelectronica Centrum
IMF	Internationaal Monetair Fonds
IOF	Industrieel Onderzoeksfonds
IPO	Interbestuurlijk Plattelandsoverleg
IRES	Institut des Recherches Economiques et Sociales
ISO	International Standards Organization
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
IWT	Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie
KBN	Koepel Buurt- en Nabijheidsdiensten
KKP	Koopkrachtpariteit
kmo	kleine en middelgrote ondernemingen
KVK	Koepel voor Vlaamse Kringloopcentra
LDE	Lokale Diensteneconomie
MeMo	Mens- en Milieuvriendelijk Ondernemen
MIP -2	Milieu en Energietechnologie Innovatieplatform 2009-2010.
MKB	Middelgrote en Kleine Bedrijven
MMPP	Medische, Mentale, Psychologische of Psychiatrische Problematiek
MOW	(departement) Mobilteit en Openbare Werken
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NERF	Neuro-Electronics Research Flanders.
NFTE	Network for Training Entrepreneurship
ngo	niet-gouvernementele organisatie
NRC	Non Recurring Costs(fonds)
NSRK	Nationaal Referentiekader
NWWZ	Niet Werkende Werkzoekende
O&O	Onderzoek & Ontwikkeling
OCMW	Openbare Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO	Organisatie voor Europese Samenwerking en Ontwikkeling
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
PIAAC	Programme for the International Assessment for Adult Competencies
PMV	Participatie Maatschappij Vlaanderen
POM	Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij
ppt.	Procentpunten
PWA	Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap
RESOC	Regionaal Sociaal-Economisch Overlegcomité
RVA	Rijksdienst Voor Arbeidsvoorziening
SAR	Strategische Adviesraad
SBO	Strategisch basisonderzoek
SERR	Sociaal Economische Raad van de Regio
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SINE	Sociale Inschakelingseconomie: federale maatregel voor activering lang durig werklozen

SROI	Social Return On Investment
SST	Samenwerkingsverband Sociale Tewerkstelling
SVMB	sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen
SW	Sociale Werkplaatsen
SYNTRA	Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming Syntra
TATF	Technical Assistance Trust Fund Program
tso	technisch secundair onderwijs
UAMS	Universiteit Antwerpen Management School
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VAIS	Vlaams Agentschap Internationale Samenwerking
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VERSO	Vereniging voor Social Profit Ondernemingen
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VIA	Vlaams Intersectoraal Akkoord
ViA	Vlaanderen in Actie
VIB	Vlaams Instituut voor Biotechnologie
VIL	Vlaams Instituut voor de Logistiek
VINNOF	Vlaams Innovatiefonds
VIONA	Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering
VIP	Vlaamse Inschakelingpremie
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLAB	Vlaamse Federatie van Beschutte Werkplaatsen
Vlajo	Vlaamse Jonge Ondernemingen
VLAO	Vlaams Agentschap Ondernemen
VLED	Vlaamse Leer- en ervaringsbewijzendatabank
VLEV	Vlaams Economisch Vertegenwoordiger
VOKA	Vlaamse Werkgeversorganisatie-kamers van koophandel
VOMEC	Vlaams Overlegplatform Meerwaarde Economie
VON	Vlaams Ondernemerschapsbevorderend Netwerk
VOP	Vlaamse Ondersteuningspremie
VOSEC	Vlaams Overlegplatform Sociale Economie & Meerwaardeneconomie
VPM	Vlaamse Participatiemaatschappij
VRWB	Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid
VRWI	Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie
VSA WSE	Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie
VSP	Vlaams Personeelsstatuut
VTE	Voltijds Equivalenten
VVSG	De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WEP+	Werkervaringsprojecten
WSE	(departement) Werk en Sociale Economie
WTO	Wereldhandelsorganisatie
ZAP	Zelfstandig Academisch Personeel